Ազգ
Azg
armenian daily
2 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2001 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 19 (2223)

Իսլամական համաժողովը առաջարկում է ջիհադ հայտարարել Իսրայելին

ԲԵՅՐՈՒԹ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունվարի 31-ին Լիբանանի մայրաքաղաք Բեյրութում ավարտվել է եռօրյա համաիսլամական համաժողովը, որի մասնակիցները հռչակագիր են հրապարակել մերձավորարեւելյան հակամարտության մեջ պաղեստինյան կողմին աջակցելու մասին: Իսլամիստները առաջարկում են սրբազան պատերազմ` ջիհադ հայտարարել Իսրայելին եւ վերացնել այդ պետությունը, հաղորդում է «Ասոշիեյտեդ պրես» գործակալությունը:

Իսրայելի օդուժը հրթիռակոծել է Լիբանանի տարածքը

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իսրայելական ուղղաթիռները հրթիռահարվածներ են հասցրել Լիբանանի տարածքին: Հարձակման է ենթարկվել «Շեբաա ֆերմաների» վիճելի շրջանի մոտակա գոտին Լիբանանի, Սիրիայի եւ Իսրայելի սահմանների հատման կետում: Առայժմ հաղորդումներ չկան, թե ինչ նպատակակետեր են գրոհի ենթարկվել, կան արդյոք զոհեր եւ ինչպիսին է ավերածությունների ծավալը, հաղորդում է CNN-ը:

«ԹՐՔԻՐ ԴԵՅԼԻ ՆՅՈՒԶ»

«Ցեղասպանության ճանաչման դեպքում Հայաստանը Թուրքիայից հողային պահանջ չի ունենա»

Նախագահ Քոչարյանի հարցազրույցը Մեհմեթ Ալի Բիրանդի հետ

Թուրք ճանաչված հրապարակախոս, Անկարայում լույս տեսնող «Թըրքիշ դեյլի նյուզ» անգլիալեզու օրաթերթի եւ «Հյուրիեթի» սյունակագիր Մեհմեթ Ալի Բիրանդը Հայաստանի մասին իր տպավորությունները սկսում է Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ հարցազրույցով: «Ազգը» հարցազրույցը տպագրում է կրճատումներով, միաժամանակ վերապահություն հայտնում, նկատի ունենալով թուրք լրագրողների «բարի» սովորությունը, Ռ. Քոչարյանի խոսքերի ճշմարիտ եւ ստույգ վերարտադրության վերաբերյալ:

– Ամեն ոք խոսում է խնդրի մասին, բացի Ձեզանից: Ձեզ համար Ֆրանսիայի ԱԺ ընդունած օրինագիծն ի՞նչ է նշանակում: Սա այն ամե՞նն է, ինչին ձգտում եք հասնել:

– Նախ, սա այն էր, ինչին ձգտում էին Ֆրանսիայում բնակվող հայերը. ֆրանսահայերը ցանկանում էին, որպեսզի Հայոց ցեղասպանությունը պաշտոնապես ճանաչվի: Անձամբ շնորհավորում եմ Ֆրանսիային` ցեղասպանությունը ճանաչելու համար, որը կատարվել է անցյալ դարի սկզբներին:

– 2001 թ. հռչակվել է հայկական տարի: Ասում են, այս տարի Ցեղասպանության ճանաչման օրինագիծը կդրվի այլ երկրների խորհրդարաններում նույնպես: Ասում են, ԱՄՆ Կոնգրեսը Հայաստանի առաջին թիրախն է: Նման ասեկոսեները հիմք ունե՞ն:

– Ո՞վ է 2001 թ. հռչակել հայկական տարի:

– Եթե չեմ սխալվում, Հայաստանի պետությունը եւ ողջ հայությունն է խոսում այս մասին: Ձեր փողոցները լիքն են տոնախմբության պատրաստություններով:

Տես ♦ էջ 3

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Վարդան Օսկանյանը կայցելի Իրան

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փետրվարի 3-4-ը տեղի կունենա ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանի աշխատանքային այցը Իրանի Իսլամական Հանրապետություն` երկու երկրների արտաքին գերատեսչությունների միջեւ ստորագրված փոխըմբռնման հուշագրի շրջանակներում հերթական քաղաքական խորհրդակցություն անցկացնելու նպատակով:

Ինչպես հայտնում են ՀՀ ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունից, հանդիպման ընթացքում նախատեսվում է քննարկել երկկողմ քաղաքական ու տնտեսական համագործակցության ընդլայնման հնարավորությունները, վերջերս կայացած հայ-իրանական միջկառավարական հանձնաժողովի համատեղ նիստի արդյունքները, ինչպես նաեւ գազատարի եւ տարածաշրջանային այլ խնդիրներ:

Երկօրյա այցի ընթացքում նախարար Օսկանյանի գլխավորած պատվիրակությունը կհանդիպի ԻԻՀ Մեջլիսի նախագահ Մ. Քառուբիին, ԻԻՀ Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար Հ. Ռոհանիին, ԻԻՀ ԱԳ նախարար Ք. Խարազիին: Հայկական պատվիրակությանը կընդունի նաեւ ԻԻՀ նախագահ Մոհամմադ Սեյեդ Խաթամին:

«Հայաստանի Հանրապետությունը» լուծարվում է

Գույքը հանձնվելու է «Հանրապետություն» ՓԲԸ-ին (՞)

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Համաձայն ՀՀ կառավարության փետրվարի 1-ի որոշման, «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի լուծարումից եւ պարտատերերի պահանջները բավարարելուց հետո մնացած գույքը անհատույց հանձնվելու է նորաստեղծ «Հանրապետություն» փակ բաժնետիրական ընկերությանը (ՓԲԸ): Վերջինիս ստեղծման մասին որոշումն ընդունվել է նույն օրը: Կառավարության տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչության տարածած հաղորդագրության մեջ չի ճշտվում, թե երբ եւ ով է որոշում ընդունել «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթը լուծարելու մասին: Միեւնույն ժամանակ հայտնի է, որ այդ պաշտոնաթերթը, հակառակ նոր Քաղաքացիական օրենսգրքի պահանջի, մինչեւ 2000 թ. դեկտեմբերի 31-ը չի անցել վերագրանցում: Օրաթերթի պաշտոնական հիմնադիրներն են նրա խմբագրակազմը եւ ՀՀ Գերագույն Խորհուրդը (ներկայումս` Ազգային ժողով): Կառավարության որոշմամբ «Հանրապետություն» ՓԲԸ-ի հիմնադիր լիազոր ներկայացուցիչների թվում ընդգրկվել են ՀՀ նախագահի, Ազգային ժողովի եւ կառավարության աշխատակազմերի տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի եւ ՀՀ կառավարությանն առընթեր տեղեկատվության եւ գրահրատարակչության վարչությունների պետերը: Հաղորդագրության մեջ չեն նշվում մանրամասներ նորաստեղծ ՓԲԸ-ի գործունեության մասին, ինչպես նաեւ` թե ինչ տպագիր օրգան է ունենալու:

Իրանի խորհրդարանը չի՞ քննարկի ցեղասպանության հարցը

ԲԱՔՈՒ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: «Իրանի խորհրդարանը երբեք չի քննարկի այսպես կոչված Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցը», վստահեցրել է Ադրբեջանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպան Քազային: ANS ադրբեջանական հեռուստակայանին տված հարցազրույցում դեսպանը նշել է, որ միաժամանակ առաջ պատգամավորներից մեկն առաջարկել էր քննարկել այդ հարցը, սակայն դա ողջ խորհրդարանի դիրքորոշումը չէ:

Հայ-ադրբեջանական հանդիպում սահմանում

ԻՋԵՎԱՆ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունվարի 31-ին Իջեւանի Կայանավանի սահմանամերձ Ընդունելությունների տանը տեղի է ունեցել հայ-ադրբեջանական հանդիպում: Հանդիպման մասնակից, Տավուշի մարզպետ Արմեն Ղուլարյանից «Նոյյան տապանի» թղթակիցը տեղեկացավ, որ բանակցություններ են կայացել գերիների փոխանակման հանձնաժողովների միջեւ: Հանդիպումը կազմակերպվել էր ԵԱՀԿ ներկայացուցիչ Անջեյ Կասպրչիկի նախաձեռնությամբ:

Թուրքիան չեղյալ է հայտարարել 620 միլիոնանոց տենդերը

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փետրվարի 1-ին Թուրքիան չեղյալ է հայտարարել երկրի ավտոմայրուղիների շինարարության 620 մլն. դոլար արժողությամբ միջազգային տենդերը, քանի որ դրան մասնակցում էին ֆրանսիական ընկերություններ: «Ազատություն» ռադիոկայանի հաղորդմամբ, որոշումը պայմանավորված է Ֆրանսիայում Հայոց ցեղասպանության ճանաչմամբ: Իսկ Անկարայի քաղաքապետն առաջարկել է վերանվանել Անկարայի Փարիզյան, Ստրասբուրգի, Շառլ դը Գոլի փողոցները, ու դրանցից մեկն անվանել Անկախ Ալժիրի փողոց:

ԱՄՆ վարչակազմը հովանավորում է Բաքու-Ջեյհան նախագիծը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: BBC-ի հաղորդման համաձայն, ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի եւ պետքարտուղար Փաուելի կասպիական տարածաշրջանի էներգետիկայի քաղաքականության հարցերով հատուկ խորհրդական, դեսպան Էլիզաբեթ Ջոնսն ասել է, թե ԱՄՆ վարչակազմը հովանավորում է Բաքու-Ջեյհան խողովակաշարի ծրագիրը: Ըստ նրա, թեեւ նախագիծը վարչակազմում չի քննարկվել, սակայն Բուշն աջակցում է դրան: Ըստ Ջոնսի, մայիսին կամ հունիսին միջազգային ընկերությունները պետք է որոշում ընդունեն հատկացնելու մոտ 100 մլն. դոլար նավթատարի երթուղու ավելի մանրակրկիտ տեխնիկական հետազոտման համար:

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Նաիրիտը» վերելքի ճանապարհին է

Հայաստանում էին նրա արտադրանքը սպառող ընկերությունների ներկայացուցիչները

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երեկ Ծաղկաձորում, «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ նորակառույց հանգստյան տանը սկսվեց եռօրյա խորհրդակցություն, որին մասնակցում էին Հայաստանի քիմիական արդյունաբերության հսկայի` «Նաիրիտի» արտադրանքը սպառող ընկերությունների ներկայացուցիչները: Հանդիպումը նախաձեռնել էր Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միությունը (ՀԱԳՄ), որի նախագահ Արսեն Ղազարյանը «Նաիրիտի» աշխատանքը համարեց Հայաստանի տնտեսության զարգացման հույսերից մեկը: Նա նաեւ խոստացավ, որ «Նաիրիտը» միշտ կլինի ՀԱԳՄ ուշադրության կենտրոնում, եւ միությունը ծրագրել է առանձին նիստ գումարել` նվիրված միայն այս ձեռնարկության խնդիրներին: ՀԱԳՄ նախագահի կարծիքով, եւս մեկ տարի աշխատելու դեպքում «Նաիրիտը» կփակի իր բոլոր պարտքերը եւ կդառնա շահութաբեր ձեռնարկություն: Դա թույլ կտա մինչեւ տարեվերջ ռազմավարական ներդնողի հետ պայմանագիր կնքել մեզ համար շատ ավելի ձեռնտու պայմաններով եւ գնով: Իսկ մինչ այդ կաուչուկի պահանջարկ ունեցող արտասահմանյան ընկերությունների ներկայացուցիչներն իրենց տեսակետներն ու առաջարկությունները էին ներկայացնում հայկական կողմին: Դրանցից հարկ է առանձնացնել հատկապես Solar Corporation ընկերության (Հնդկաստան) նախագահ Ա. Չակրապանիի ելույթը:

Տես ♦ էջ 3

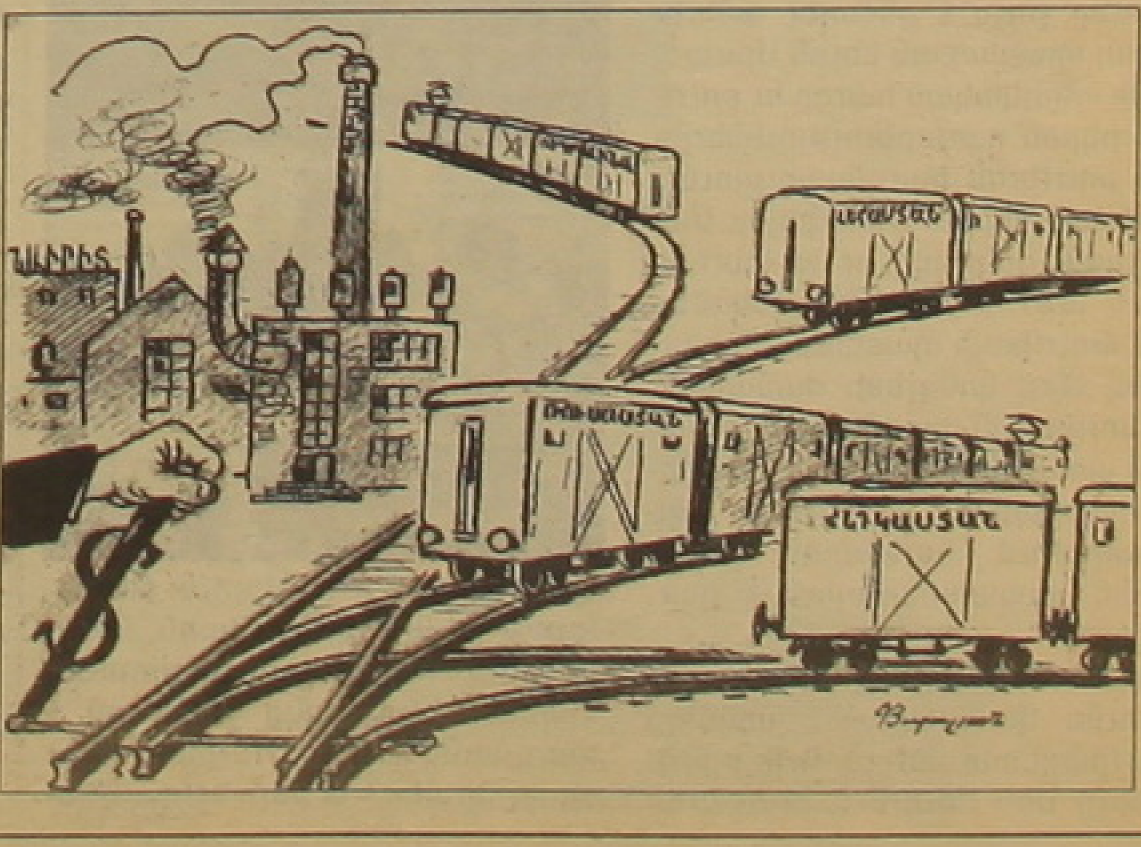

ԱԶԳ

Ընթացիկ

«Թուրքիան գիտե, որ հայոց կողմե հատուցման հարցը պիտի ենթադրե վերանայիլ սահմանները»

Մամուլի ազգային ակումբում հայտարարեց ՀՅԴ բյուրոյի անդամ Մարիո Նալբանդյանը

Մամուլի ազգային ակումբը «Սփյուռք» ծրագրի շրջանակներում փետրվարի 1-ին «Գոլդեն» սրճարանում լրագրողներին հրավիրել էր հանդիպման ՀՅԴ բյուրոյի անդամ Մարիո Նալբանդյանի հետ (Արգենտինա):

Անդրադառնալով այն հարցին, ըստ որի` ո՞վ է տեր կանգնելու Ցեղասպանության ճանաչման արդյունքներին` Հայաստա՞նը, սփյո՞ւռքը, թե՞ հայկական կազմակերպությունները, Մ. Նալբանդյանը նկատեց, որ ՀՅԴ բյուրոյի վերջին հայտարարության մեջ նշվում է, որ Ցեղասպանության իրականացմամբ Օսմանյան Թուրքիան հայ ժողովրդի բնաջնջման խնդիր էր լուծում, ուստիեւ այսօր պիտի քննարկվեն հատուցման եղանակները, եւ որպես իրավազրկված անհատներ սփյուռքահայերը առաջ են քաշելու փոխհատուցման հարցերը:

1988-ից սկսած Հայաստան-սփյուռք համագործակցության համար երեք հիմնական մոդել էր առաջարկվում. 1. հայաստանակենտրոն ղեկավարում, 2. երկկենտրոն, 3. ղեկավարում սփյուռքից: Հիշատակելով այս հանգամանքը` մենք խնդրեցինք ՄԱԱ-ի հյուրին պարզաբանել, թե ըստ ՀՅԴ-ի երեք մոդելներից ո՞րն է ավելի գործուն ու կենսունակ եւ այսօր ի՞նչ մոդել է ընտրված այդ համագործակցության համար: ՀՅԴ բյուրոյի անդամն ընդգծեց, որ մոդելներից յուրաքանչյուրը «մեկը մյուսին չի սահմանափակում, այլ նպաստում է աշխատանքներին», բայց հիմնականը պետք է լինի հայաստանակենտրոն մոդելը, սկզբունքը: Միաժամանակ Նալբանդյանը նկատեց, թե այդ մոդելներից որն էլ ընտրվի, պետք է նպաստի «ազատ, անկախ, բարգավաճ, ժողովրդավարական Հայաստանի կերտմանը»: Ըստ նրա` այսօր որոշ չափով աշխատում է հայաստանակենտրոն մոդելը, բայց «սփյուռքը կվերապահե իր համար կարեւոր դերակատարում նաեւ քաղաքական դաշտեն ներս»:

Անդրադառնալով այն հարցին, թե Ցեղասպանության ճանաչման գործընթացում որքան է դաշնակցության դերակատարումը, Մամուլի ազգային ակումբի հյուրը նկատեց, որ «դաշնակցության հիմնական արժեքը այս բոլոր աշխատանքների մեջ այն է, որ 70 տարի վառ է պահել պահանջատիրության ջահը, գաղափարը, եւ դա է ՀՅԴ-ի հիմնական հաջողությունը», սակայն անարդար կլինի, եթե որեւէ ուժ իրեն վերագրի նման աշխատանքի հաջողությունը, քանի որ ճանաչման գործընթացին «դաշնակցությունը իր մասնակցությունը բերել է, ինչպես մյուս կազմակերպությունները»:

Անդրադառնալով Թուրքիայի վերջին շրջանի արձագանքներին` Նալբանդյանը նկատեց. «Թուրքիայի հիստերիան չափազանցված է. Թուրքիան գիտեր, որ այս ամենը անխուսափելիորեն պիտի պատահեր, սակայն Թուրքիան պիտի փորձե 2 տարբեր դաշտի վրա նվազեցնել մեր աշխատանքները. նախ, հայկական կողմի մեջ ստեղծել տարակարծություններ եւ դրա հիման վրա տարբեր հոսանքներու միջեւ տարբերություններ ստեղծել, սակայն դա Թուրքիային չի հաջողիր, քանի որ հայությունը իրապես միակամ է Ցեղասպանության ճանաչման հարցին մեջ», «ինչ վերաբերում է իր քաղաքականությանը, ապա այսօր Թուրքիան ծավալում է տարբեր ծրագրեր Ցեղասպանության ճանաչման հարցին մեջ նվազագույնը տալով` առավելագույնը ստանալով, սպառնալիքներով ու պատմության փոփոխություններ առաջացնելով», չնայած «Թուրքիան հասուն, ծանրակշիռ երկիր մըն է Եվրոպայի եւ Կովկասի տարածաշրջանին մեջ»:

Պատասխանելով մեր այն հարցին, թե ՀՅԴ բյուրոյի անդամն ինչպես է գնահատում Հայաստան-Թուրքիա դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման հնարավորություններն ու հեռանկարները, ՄԱԱ-ի հյուրը նշեց, որ ՀՅԴ-ն ողջունում է այդ առումով ցանկացած քայլ, սակայն, ցավոք, Թուրքիան նախապայմաններ է թելադրում:

NT

Մենք խնդրեցինք Մ. Նալբանդյանին մեկնաբանել Մեծ Բրիտանիայում եւ Հս. Իռլանդիայում Թուրքիայի դեսպանի այն մտահոգությունը, ըստ որի Թուրքիայի տարածքային անվտանգությանը վտանգ է սպառնում:

«Թուրքիան գիտե` ինչին է դա վերաբերում. հայոց կողմե հատուցման հարցը պարզ է, որ կրնա ենթադրել եւ պիտի ենթադրե, անշուշտ, վերանայիլ սահմանները», ընդգծեց Մամուլի ազգային ակումբի հյուրը, միաժամանակ տեղեկացնելով, որ ԱՄՆ-ում ավելի քան 10 հազար հայեր արդեն իսկ դիմել են Թուրքիայից նյութական իրավունքների վերահաստատմամբ փոխհատուցում պահանջելու` որպես Արեւմտյան Հայաստանում իրենց նախորդների իրավաժառանգորդներ:

ՆԱՐԻՆԷ ՄԿՐՏՉԵԱՆ

ՀԱԿԻՐՃ

Փալոնը խոստացել է ջանք չխնայել ցեղասպանության ճանաչման համար

ԳԼԵՆԴԵՅԼ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Անցած շաբաթ Գլենդեյլում ԱՄՆ Հայկական համագումար կազմակերպության Արեւմտյան շրջանի մասնաճյուղը հանդիպում էր կազմակերպել ԱՄՆ Կոնգրեսի հայկական հարցերով երկկուսակցական հանձնախմբի համանախագահ դեմոկրատ կոնգրեսական Ֆրենկ Փալոնի հետ:

Փալոնը նշել է, որ մարտ ամսին Կոնգրեսում աշխատանքներ են տարվելու Հայաստանին մարդասիրական օժանդակություն տրամադրելու ուղղությամբ եւ ամեն տարվա պես այս տարի եւս քանքեր են գործադրվում Հայաստանին տրվող ամերիկյան մարդասիրական գումարի մեծացման համար: Նա ասել է, թե այս տարի Հայաստանը կստանա 90 մլն. դոլարի մարդասիրական օգնություն, որը թեեւ մի քիչ պակաս է անցած տարվա հատկացումից, սակայն տոկոսային առումով ավելի բարձր է նախկին ԽՍՀՄ երկրներին տրվող գումարներից:

«Ես հուսով եմ, որ ամերիկյան նոր վարչակազմն առաջընթաց կարձանագրի հայկական հարցերի ուղղությամբ», ասել է Փալոնը` մատնանշելով Բուշի նախընտրական խոստումը, որով նա հայտարարել էր դրական մոտեցում ունենալ Հայոց ցեղասպանության ճանաչման նկատմամբ: «Մենք ունենք նաեւ ներկայացուցիչների պալատի խոսնակ Հասթերթի խոստումը, որով նա հանձն է առել Հայոց ցեղասպանության բանաձեւը վերարծարծել Կոնգրեսում, եւ մենք ճնշում ենք գործադրելու Հասթերթի վրա, որ կատարի իր խոստումը»: Ապա Փալոնը խոսել է Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման ուղղությամբ Կոնգրեսի հայկական հարցերով հանձնախմբի կողմից գործադրվող ջանքերի եւ Հայաստանի տնտեսության հզորացման ուղղությամբ ձեռնարկվող քայլերի մասին: Մասնավորապես նա նշել է, որ հատուկ հանձնախումբ է կազմվել Հայաստանում ամերիկյան ներդրումները խրախուսելու եւ ընդարձակելու նպատակով: «Մենք արագացնելու եւ զորացնելու ենք այդ գործընթացը», ասել է նա` կարեւորելով ամերիկյան թե՛ կառավարական եւ թե՛ մասնավոր հատվածների ներդրումային ծրագրերի ծավալումը Հայաստանում»:

Փարիզում Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակի հուշարձան նախաձեռնվել էր դեռ 20 տարի առաջ

Փարիզի «Աշխարհ» շաբաթաթերթն իր վերջին համարում հղում կատարելով ֆրանսիական «Մոնդի» հունվարի 19-ի մի հրապարակմանը, հետաքրքիր մանրամասներ է վեր հանում Կոմիտասի` Փարիզում կանգնեցվելիք արձանի վերաբերյալ, որը պիտի խորհրդանշի ցեղասպանության զոհերի հիշատակը: Պարզվում է` շուրջ քսան տարի առաջ, երբ Ժակ Շիրակը Փարիզի քաղաքապետն էր, նրա տիկինը` Բեռնադետ Շիրակն իր եւ ամուսնու անունից Մեծ պալատի պարտեզում Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակի մի հուշարձանի առաջին քարն է դրել, որը, սակայն, հետո չի կառուցվել: «Մոնդը» տեղեկացնում է, թե հուշարձանի տարբերակի ընտրության, այնուհետեւ նաեւ որոշված տեղի փոփոխություն է լինում:

Գալով արդեն Կոմիտասի բրոնզե արձանին, թերթը գրում է, որ Փարիզի քաղաքապետ Ժան Տիբերին մտադիր է հուշարձանի առաջին քարը տեղադրել մինչեւ մարտի քաղաքային ընտրությունները: Իսկ Ֆրանսիայի հայ համայնքն, ընդհակառակը, այդ հանդիսությունը կամենում է տեղափոխել ապրիլի 24-ին:

Հոկտեմբերի 27-ի գործից անջատված մասով նախաքննությունը շարունակվում է

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հոկտեմբերի 27-ի քրեական գործից անջատված մասով նախաքննությունը շարունակվում է, իրականացվում են քննչական գործողություններ, զինդատախազություն հարցաքննության են հրավիրվում անձինք, ովքեր կարող են այս կամ այն հանգամանքի վերաբերյալ ցուցմունք տալ: Այս մասին ասաց զինդատախազության քննչական բաժնի պետ Արշակ Հարությունյանը:

Քննչական բաժնի ղեկավարը չնշեց, թե քանի վկա է հարցաքննվել, միաժամանակ ասաց, որ նրանք մեծ գործով ցուցմունք տվածները չեն: Նախաքննության գաղտնիությունից ելնելով, Ա. Հարությունյանը ձեռնպահ մնաց նաեւ հարցաքննությունների արդյունքում ձեռք բերված տվյալների վերաբերյալ տեղեկություններ հաղորդելուց:

Հիշեցնենք, որ գործից անջատված մասն առնչվում է հանցագործությանը հնարավոր օժանդակությանը, դրդչությանը, ապօրինի զենքին, հանցագործության կատարմանը պաշտոնատար անձանց հնարավոր մասնակցությանը, պաշտոնատար անձանց` իրենց պաշտոնեական պարտականությունների նկատմամբ թույլատրած անփույթ վերաբերմունքին: Նախաքննության ժամկետը լրանում է մարտի 11-ին:

Ստամբուլում թուրքերեն լույս է տեսել Լեւոն Մարաշլյանի «Հայկական հարցը եւ թուրք-ամերիկյան հարաբերությունները» գիրքը

ԵՐԵՎԱՆ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ստամբուլի «Բելգե» հրատարակչատունը լույս է ընծայել ամերիկահայ պատմաբան Լեւոն Մարաշլյանի «Հայկական հարցը եւ թուրք-ամերիկյան հարաբերությունները» գրքի թուրքերեն թարգմանությունը: Գիրքն ամփոփում է պրոֆեսոր Մարաշլյանի զեկույցը, որ նա կարդացել է 1997 թվականին Անկարայում` Թուրքիայի պատմության հարցերով 11-րդ կոնգրեսի ժամանակ. դա նորագույն պատմության շրջանում առաջին դեպքն էր, որ հայազգի պատմաբանը Թուրքիայի մայրաքաղաքում Հայկական հարցի մասին դասախոսություն է կարդացել:

Լեւոն Մարաշլյանի գիրքը ներկայումս վաճառվում է ամբողջ Թուրքիայի տարածքում: Գրքի թարգմանիչը Սեն Սուերն է, հրատարակիչը` Ռագըփ Զարաքոլուն: Զարաքոլուն եւ նրա կինը` Այշեն, Թուրքիայում հայտնի իրավապաշտպաններ են, նրանց ջանքերով է թարգմանվել եւ թուրքերենով լույս տեսել Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան 40 օրը» վեպը:

Գրքի նախաբանում Զարաքոլուն քննարկում է երկխոսության միջոցով բազմաթիվ նախապաշարմունքներից վեր կանգնելու հնարավորությունը: Նա շեշտում է, որ կապված ԱՄՆ Կոնգրեսում Հայոց եղեռնի հարցի քննարկման հետ` Թուրքիայում խիստ աշխուժացել են այդ խնդրի շուրջ բանավեճերը, ընդ որում, արտահայտվել են տեսակետներ` մի մթնոլորտում, որը տարբերվում է նախորդից: Հրատարակիչը նշում է, որ տարիներ առաջ, երբ առկա էին ավելի լուրջ խոչընդոտներ, Մարաշլյանից ավելի մեծ արիություն էր պահանջվում` միայնակ ժամանել Անկարա, պաշտպանել իր տեսակետները եւ քննադատել ընդդիմախոսներին:

Գիրքն ընդգրկում է արխիվային փաստաթղթեր եւ նոր մեկնաբանություններ եղեռնի, հետպատերազմյան շրջանում հայերի պահանջների, Սեւրի եւ Լոզանի դաշնագրերի մասին, որոնք մատչելի չեն եղել թուրքերենով մինչ օրս: Մարաշլյանը շեշտում է, որ Ստիպակ տունը եւ Պետքարտուղարությունը, որոնց շարժիչ ուժը խելահեղ պայքարն է տնտեսական շահի համար, երես թեքեցին եւ չպաշտպանեցին հայոց պետականությունը եւ Թուրքիայում «Հայոց ազգային տան» ստեղծումը, չնայած ամերիկյան հիմնական քաղաքական դեմքերը համոզված էին, որ հայերն առաջին աշխարհամարտում ենթարկվել են դիտավորյալ զանգվածային ոչնչացման, եւ չնայած Թուրքիայի նոր ղեկավարները շարունակում էին հին օսմանյան քաղաքականությունը հայկական ունեցվածքի բռնագրավման հարցում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg2@arminco.com,
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայութիւն / հեռ. 562941, 582483
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Սկիզբը էջ 1

– 2001 թ. Հայաստանի համար քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակն է: Կարծում եմ, «հայկական տարի» արտահայտությունը դրան է վերաբերում: 2001 թ. չպետք է դիտվի որպես ցեղասպանության ճանաչման կամ նմանատիպ խնդիրների տարի:

– Ասվում է նաեւ, որ Հայաստանը եւ սփյուռքահայերը կպահանջեն նմանօրինակ օրինագծերը ընդունել այլ խորհրդարաններում. ԱՄՆ Կոնգրեսը նշվում է առաջինը: Ճի՞շտ է:

– Այո, կարծում եմ դրա համար սփյուռքահայերը ճիգեր կգործադրեն: Բայց սխալ կլինի այդ ամենը վերագրել մեկ անձի նախաձեռնությանը կամ դիրքորոշմանը: Իմ ազդեցությունն այս հարցին սահմանափակ է: Ես չեմ ղեկավարում, ուղղություն տալիս ո՛չ Ամերիկայի հայկական, ո՛չ Ֆրանսիայի հայկական միությանը: Ինչպե՞ս է հնարավոր ազդեցություն ունենալ ԱՄՆ Կոնգրեսի վրա: Չեմ հասկանում: Նույնիսկ երբ Հայաստանը ներգրավված չէ խնդրին, սփյուռքն արդեն զբաղված է դրանով, եւ այդպես էլ պետք է լինի:

– Լավ, եկեք համագործակցության ղեկավարությանն առայժմ մի կողմ թողնենք: Դուք օժանդակում եք ճանաչ- այս փաստն ընկալվի, ես հավատում եմ, Թուրքիան հարցի շուրջ ավելի լավ պատկերացում կունենա:

Հնարավոր է, որ Ցեղասպանությունից տուժածների թոռներն անհատական կարգով դիմեն դատարան: Դատարանում լուծում կարող են գտնել: Դա Ցեղասպանության ընդունման հետ ուղղակի կապված չէ: Օրինակ, եթե որեւէ սփյուռքահայ դիմի դատարան եւ փաստաթղթերով ապացուցի, որ նա այն ժամանակ բանկում գումար ուներ, նա արդեն կճանաչվի որպես իրավական ժառանգորդ: Այս ամենը կապ չունի Ցեղասպանության ճանաչման հետ:

– Այն, ինչը Դուք եք ասում, հետեւ-սում, թե Սեւրի ժամանակների վերջն է, բայց թույլ տվեք ասել նորից, որ այս պայմանագիրը երբեք կյանքի չի կոչվի: Այս պայմանագրի շուրջ Հայաստանի կառավարությունը երբեք պրոբլեմներ չի ստեղծի:

– Թուրքական հասարակությունն այժմ Ձեզ է նայում, ինչպես վարչապետն ու պետական նախարարները: Կա՞ն բաներ, որ կցանկանայիք ուղղել նրանց:

– Իմ կարծիքով, անուղղակի երկխոսության կարիք չկա: Մենք դեռ միջոցներ ունենք ուղղակի երկխոսություն սկսելու... Մի բան կա, որ կարող եմ ասել թուրք հասարակությանն ու կա-

«Ցեղասպանության ճանաչման դեպքում Հայաստանը Թուրքիայից հողային պահանջ չի ունենա»

ԱՄՆ-ում բնակվող հայերը, լինելով ԱՄՆ քաղաքացիներ, նման գործողությունների իրավունք ունեն, եւ նրանք օգտվում են այդ իրավունքից:

– Ո՞վ է ղեկավարում միջազգային այդ քարոզարշավը: Դուք ինքնե՞րդ: Երեւա՞նն է ղեկավարում քարոզարշավը, թե՞ հայկական սփյուռքը:

– 70 տարի խորհրդային ժամանակներում Հայաստանը ներգրավված չի եղել նման խնդիրները լուծելու: Ցեղասպանության ճանաչման պահանջները օժանդակություն են ստացել եւ ուսուցանվել հայկական սփյուռքի կողմից, ովքեր թոռներն են ցեղասպանության զոհերի: Անկախություն ձեռք բերելուց հետո Հայաստանը ստիպված եղավ որոշել եւ հրապարակել իր քաղաքականությունն այս հարցի վերաբերյալ: Ցեղասպանության պնդումների հետ կապված գործողություններն ընթանում են Հայաստանի եւ հայկական սփյուռքի զուգահեռ ջանքերով: Այն արդիական դարձավ, երբ ես անձնական կարծիք արտահայտեցի ՄԱԿ-ի ամբիոնից, ապա ԵԱՀԿ Ստամբուլի գագաթաժողովի ընթացքում:

– Ուրեմն Դուք ասում եք, որ «Հայաստանը խորհրդային տարիներին ներգրավված չէր Հայոց ցեղասպանության ճանաչման պահանջներին, բայց սփյուռքը ներգրավված էր, երբ ես սկսեցի պաշտոնավարությունս, միացա եւ պնդեցի այդ պահանջները»: Ճի՞շտ է:

– Սա չափազանց կարեւոր եւ լուրջ հարց է, որպեսզի հետաքրքրի եւ ընդունվի Հայաստանի, սփյուռքի եւ միջազգային հանրության կողմից: Հետեւաման որոշումներին: Սկզբում Ֆրանսիան, ապա Իտալիան եւ վերջապես Անգլիան հերթով ասում են. «Թուրքիան հանցավոր է»: Ի՞նչ եք ուզում ապացուցել եւ ի՞նչ է հետեւելու սրան: Ի՞նչ է այն, որ ցանկանում եք ստիպողաբար Թուրքիան անի:

– Երբ մարդը կամ ազգը փորձում է պաշտպանել իր արժանապատվությունը, ուրեմն իրավիճակը արդարացնում է գործադրված ջանքերը: Ոչ ոք չպետք է ակնկալի իրավական արդյունք կամ որեւէ դատավճիռ երկու հարեւան երկրների միջեւ վիճաբանության ավարտին: Ինձ համար սա ամբողջ հիմնախնդրի էությունն է: Գիտե՞մ Թուրքիայում կարծիք կա, թե «Ցեղասպանության պաշտոնական ճանաչման դեպքում Հայաստանը հողային պահանջներ կունենա»:

– Այն, ինչը ես էի ցանկանում հարցնել: Դուք ճնշումներ եք բանեցնում Թուրքիայի վրա եւ Թուրքիային տանում որոշակի կետի: Թուրքիան վերջում ասում է. «Ի՞նչ է ձեր ուզածը, Հայաստա՞ն փոխհատուցո՞ւմ, հո՞ղ»: Կցանկանայի հարցնել Ձեզ, ի՞նչ է Ձեր ուզածը:

– Ձեր հարցի պատասխանն արդեն տվել եմ: Թուրքիայի կողմից ցեղասպանության ճանաչումից հետո Հայաստանն ի վիճակի չի լինի Թուրքիայի դեմ իրավական գործողությունների նախաձեռնություն սկսել: Ցեղասպանության ճանաչման դեպքում Հայաստանը հողային պահանջ չի ունենա: Զարմանում եմ, որ թուրք իրավաբաններն այս փաստը թուրքական պետությանը չեն բացատրում: Երբ իրավական կյանն է. «Եթե ներողամտություն խնդրի Հայաստանից եւ ճանաչի Ցեղասպանությունը, չեն լինի փոխհատուցման կամ հողային պահանջ»: Սա՞ է սցենարը, որ Դուք ցանկանում եք տեսնել:

– Այո, դա մեր միակ նպատակն է: Սա զգացմունքային խնդիր է: Բայց ամենից առաջ՝ արժանապատվության խնդիր:

– Ցեղասպանությունը պատմաբանների՞ խնդիրն է:

– Անձամբ համաձայն չեմ այդ տեսակետին: Պատկերացրեք, Թուրքիան ճանաչում է 1915 թ. Ցեղասպանությունը: Ես կամ որեւէ կուսակցություն ի՞նչ են պահանջելու Թուրքիայից... Հայաստանն այդ հողերի ժառանգորդը չէ: Ինչպե՞ս կարող եմ պահանջել, թե այդ հողերը մերն են եւ ասել. «Թուրքիան պետք է այդ հողերը ետ տա մեզ»:

– Դուք ասում եք, թե Սեւրը վերջացե՞լ է:

– Թույլ տվեք կրկնեմ: Ցեղասպանության ճանաչումը կապ չունի Սեւրի հետ: Այսինքն՝ Ցեղասպանության ընդունումը պատճառ չի դառնա Սեւրի հարությանը: Ընդհակառակը: Եթե Թուրքիան ներողություն խնդրի, ես հավատում եմ, որ մեր տարածաշրջանը լիովին կփոխվի դեպի լավը: Անշուշտ, Թուրքիան շատ մեծ եւ հզոր պետություն է, բայց միեւնույն ժամանակ պետք է այնքան հասունանա, որ տեսնի փաստերը: Հզոր մարդիկ միշտ ունակ են ներողություն խնդրելու:

– Դուք ասում եք, թե Սեւրի ժամանակաշրջանն ավարտվե՞լ է:

– Սեւրի մեջ չեմ խորանա: Չեմ ավարությանը: Ոչ մենք, ոչ Թուրքիան չեն կարող տեղափոխվել: Ես հավատում եմ՝ մենք պետք է պատրաստ լինենք երկու երկրների միջեւ հաստատելու լավ հարեւանական կապեր... Մենք պետք է մոռանանք մեր անցյալը... Երբ Հայաստանը պաշտպանում էր իր անկախությունը, ե՛ւ Թուրքիան, ե՛ւ Ադրբեջանը շրջափակում իրականացրին: Այդ շրջափակումը պատճառ էր մեր եւ Ադրբեջանի միջեւ արդեն առկա հիմնախնդրի:

***

Մեհմեթ Ալի Բիրանդը երեկվա «Հյուրիեթի» համարում նշում է. Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն իր երկրի մամուլին այլ բան է ասում, թուրքական մամուլին՝ բոլորովին այլ. 2000 թ. նոյեմբերի 3-ին Հայաստանի ազգային հեռուստատեսությանը տված իր հարցազրույցում Քոչարյանը հասկանալ է տվել, որ հնարավոր է ապագայում Թուրքիայից տարածք եւ փոխհատուցում պահանջել: Քոչարյանն այն հարցին, թե «Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը Հայաստանի համար միայն բարոյակա՞ն նշանակություն ունի, թե՞ հնարավոր է հետագայում այլ քայլեր արվեն, ներառյալ տարածքային պահանջներ» հետեւյալ պատասխանն է տվել. «Բոլոր հանցանքները միայն նյութական փոխհատուցմամբ չեն կարող փոխհատուցվել: Օրինակ, չի կարելի ենթադրել, որ հարձակման կամ մարդասպանության հանցանքը նյութական փոխհատուցում է: Սակայն մեկ մարդ կամ մի ժողովուրդ, երբ պայքարում է իր իրավունքների կամ արժանապատվության համար, ապա նրանց (իրավունքները) հարգում են: Հայաստանն այս հարգանքով պետք է գնահատեն: Այս հարցը մեկ արժեք ունի, չափազանց բարձր արժեք»:

«Հյուրիեթի» երեկվա համարում Բիրանդն իր տպավորությունները Երեւանի մասին այսպես է ներկայացրել. «Երեւան իջնելուն պես նկատեցինք, որ Ֆրանսիայի խորհրդարանի ընդունած որոշումը հասարակությանը վերին աստիճանի դրական տրամադրություն է հաղորդել: Ասում են, որ տարիներ ի վեր դուրս մղված, աղքատության մատնված Հայաստանն առաջին անգամ նկատվեց արեւմտյան ուժերի կողմից: Իրականում օտար խորհրդարաններում եղած այս որոշումները հայ ժողովրդի համար բարոյական աջակցությունից բացի, այլ իմաստ չեն կրում:

Շուկայում շրջելիս նկատում էինք, որ հայերը բարոյական տեսակետից բավարարված են, սակայն ամենայն հավանականությամբ ի հայտ էր գալիս նաեւ աղքատությունը: Առանց այդ էլ մեր հարցին, թե այս հարցերով զբաղվելու փոխարեն տնտեսական հարաբերությունների զարգացումն ավելի լավ չի՞ լինի արդյոք, մեծամասնությունից «ա՜հ, ա՜հ» պատասխան էինք լսում:

Ամբողջ հայությունը խորապես հավատում է Ցեղասպանության իրական լինելու պնդումներին: Նրանց հետ վիճելն ամենեւին իմաստ չունի: Նույնիսկ այնքան մեծ կարեւորություն են տալիս անցյալին, որ հավատում են, որ եթե Թուրքիան ընդունի Ցեղասպանությունը, ամեն ինչ կլուծվի: Երբ փորձեցի հավատացնել այս գաղափարի փուչ լինելը, իմ առջեւ դատարկ աչքերով նայող մարդկանց տեսա: Չնայած այս ամենին, ոչ այնտեղ աշխատող թուրքերը, ոչ էլ մեզ նման Հայաստան այցելող թուրք լրագրողները որեւէ վատ վերաբերմունքի չեն հանդիպում: Հայերը գրեթե հանգիստ են վերաբերվում թուրքերի հետ դարեր ի վեր սերտ շփվելուն, ժամանակ առ ժամանակ արյունալի իրադարձություններ ապրելուն: Այնտեղից նայելու ժամանակ ավելի լավ ենք հասկանում, թե տարիներ ի վեր Թուրքիան ինչպես էր անգործության մատնված, սխալ քաղաքականություն էր վարում»:

«Նաիրիտը» վերելքի ճանապարհին է

Սկիզբը էջ 1

Այս ընկերությունը երեք տարի զբաղվում է կաուչուկների առք ու վաճառքով: «Նաիրիտի» կաուչուկն արդեն ներմուծվել է Հնդկաստան (110 տոննա): Պայմանագիր է կնքվել 2000 տոննա կաուչուկ Հնդկաստան առաքելու համար: Solar Corporation ընկերությունը մարկետինգային աշխատանք է տանում հայկական կաուչուկը Հարավային Կորեա, Թաիլանդ, Ինդոնեզիա, Տայվան, ինչպես նաեւ Մերձավոր Արեւելքի երկրներ արտահանելու համար: Ծավալները առավել հստակ կլինեն այս տարվա երկրորդ կեսին: Պրն Չակրապանին տեղեկացրեց, որ իրենց կատարած լաբորատոր ստուգումները ցույց են տվել, որ «Նաիրիտի» արտադրանքը համապատասխանում է միջազգային չափանիշներին:

Փոքր-ինչ այլ էին Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի ընկերությունների, հիմնականում ռետինա-տեխնիկական ձեռնարկությունների ներկայացուցիչների կարծիքները: Նրանք, ճիշտ է, իրենց գոհունակությունն էին հայտնում «Նաիրիտի» հետ համագործակցության վերսկսմամբ, սակայն առաջարկում էին իջեցնել կաուչուկի գինը եւ բարելավել որակը: Հարկ է նշել, որ նման մոտեցման մեջ գերակշռում է սուբյեկտիվիզմը: Ճիշտ է, հայկական կաուչուկի որակը բարելավվելու տեղ ունի, եւ այս ուղղությամբ ձեռնարկության գիտատեխնիկական միտքը դեռ պետք է աշխատի: Ինչ մնում է գնին, ապա բնական է, որ սպառող ընկերությունը կցանկանա, որ կաուչուկը էժան լինի: Բայց այժմ բարձր չէ: Կաուչուկի միջազգային գինը տատանվում է 1 տոննայի դիմաց 2800–3000 դոլարի սահմաններում, իսկ «Նաիրիտն» իր արտադրանքը վաճառում է լավագույն դեպքում 2600 դոլարով: Այլ հարց է սպառողների առաջադրած մյուս՝ տեսականու ընդլայնման եւ անընդհատ մատակարարման ապահովման հարցերը: Այս առնչությամբ «Նաիրիտի» տնօրեն Աշոտ Բունիաթյանը հայտնեց, որ ներկայիս 4–5 տեսակի դիմաց «Նաիրիտը» պետք է արտադրի 20–22 տեսակի կաուչուկ: Դա թույլ կտա ավելի ամրապնդվել շուկայում, մեծացնել արտադրանքի ծավալները եւ ի վերջո ապահովել անընդհատ աշխատանք: Իր հերթին փոխադրումներ իրականացնող «Ապավեն» ընկերության ներկայացուցիչը «Նաիրիտի» գործընկերներին վստահեցրեց, որ նրա արտադրանքը արագ եւ ժամանակին տեղ կհասնի: Փոթի-Իլյիչովսկ երկաթուղային անցման գործարկումը նման հնարավորություններ է ստեղծել: Այս ամենը նկատի ունենալով կարող ենք փաստել, որ «Նաիրիտի» արտադրանքի ձեռքբերմամբ շահագրգռված ձեռնարկությունների թիվը կավելանա: Միայն Ռուսաստանում 30 հազար տոննա կաուչուկի պահանջարկ կա: Իսկ հայկական ձեռնարկությունն անցած տարի թողարկել է ընդամենը 6 հազար տոննա կաուչուկ: Բայց դա չի նշանակում, որ մուտքն ինչպես այս, այնպես էլ այլ շուկաներ ապահովագրված է: «Նաիրիտի» անցած տարիներին կորցրած շուկաները գրավելու լուրջ ջանքեր են կատարել այնպիսի հզոր ընկերություններ, ինչպիսիք են ամերիկյան «Դյուպոնը» եւ գերմանական «Բայերը»: Այնուամենայնիվ, «Նաիրիտի» ղեկավարությունն անցած տարվա ընթացքում շուկան վերագրավելու մեծ ջանքեր է գործադրել, որի արդյունքներն ակնառու են:

Այս տարի ծրագրված է թողարկել առնվազն 10 հազար տոննա հլորոպրենային կաուչուկ, ինչը, տնօրեն Աշոտ Բունիաթյանի համոզմամբ, թույլ կտա 4–5 մլն դոլար շահույթ ստանալ: Մինչեւ տարեվերջ խնդիր է դրվել նաեւ հասնել ներկա արտադրողականության կրկնապատկմանը: Այս առնչությամբ պատասխանելով «Ազգի» թղթակցի հարցին, տնօրենը կարեւորեց անընդհատ աշխատելը եւ սպառողներին դեպի իրենց վերակողմնորոշելը: Այստեղ անհրաժեշտ կլինեն որոշակի ներդրումներ: Դրանց հնարավորությունը կստեղծվի, երբ իրականություն դառնան «Նաիրիտի» շահութաբեր գործունեության ծրագրերը: Մեկ այլ աղբյուր կարող է դիտարկվել «Նաիրիտի» մասնակցությամբ Չինաստանում կառուցվելիք գործարանից ակնկալվող շահույթը: Այդ ձեռնարկության հավանաբար 40 տոկոսի սեփականատերը կլինի «Նաիրիտը»: Այսինքն՝ չինական կողմն իրենից անկախ ներդրումներ է կատարելու «Նաիրիտում»: Գործարանի կառուցումը ձեռնտու է նաեւ Չինաստանին, որի 70–80 հազար տոննա պահանջարկից միայն 30 հազարն է բավարարում տեղական արտադրանքը: Նոր գործարանի կառուցմամբ հլորոպրենային կաուչուկի սեփական արտադրությամբ ներքին շուկայի բավարարման խնդիրը Չինաստանը կարող է լուծված համարել: Ինչ մնում է «Նաիրիտի» ներկային, ապա ապացուցվեց, որ անգամ այս վիճակում այս գործարանը արժեքավոր օբյեկտ է: Դրա ամենավառ ապացույցը երեկվա խորհրդակցությունն էր, որտեղ վերջին տարիների համար եզակի եւ հաճելի իրողություն էր արձանագրվում՝ աշխարհի տարբեր երկրներից ժամանել էին հայկական ձեռնարկության արտադրանքը վաճառող (սպառող) ընկերությունների ներկայացուցիչները: Մինչդեռ մենք վարժվել էինք հակառակին, երբ Հայաստանում օտարերկրյա ընկերությունների արտադրանքը վաճառող կազմակերպություններ են գործում: Մնում է միայն հուսալ, որ «Նաիրիտը» երկար չի մնա նման կարգավիճակ ձեռք բերած հայկական միակ ձեռնարկությունը:

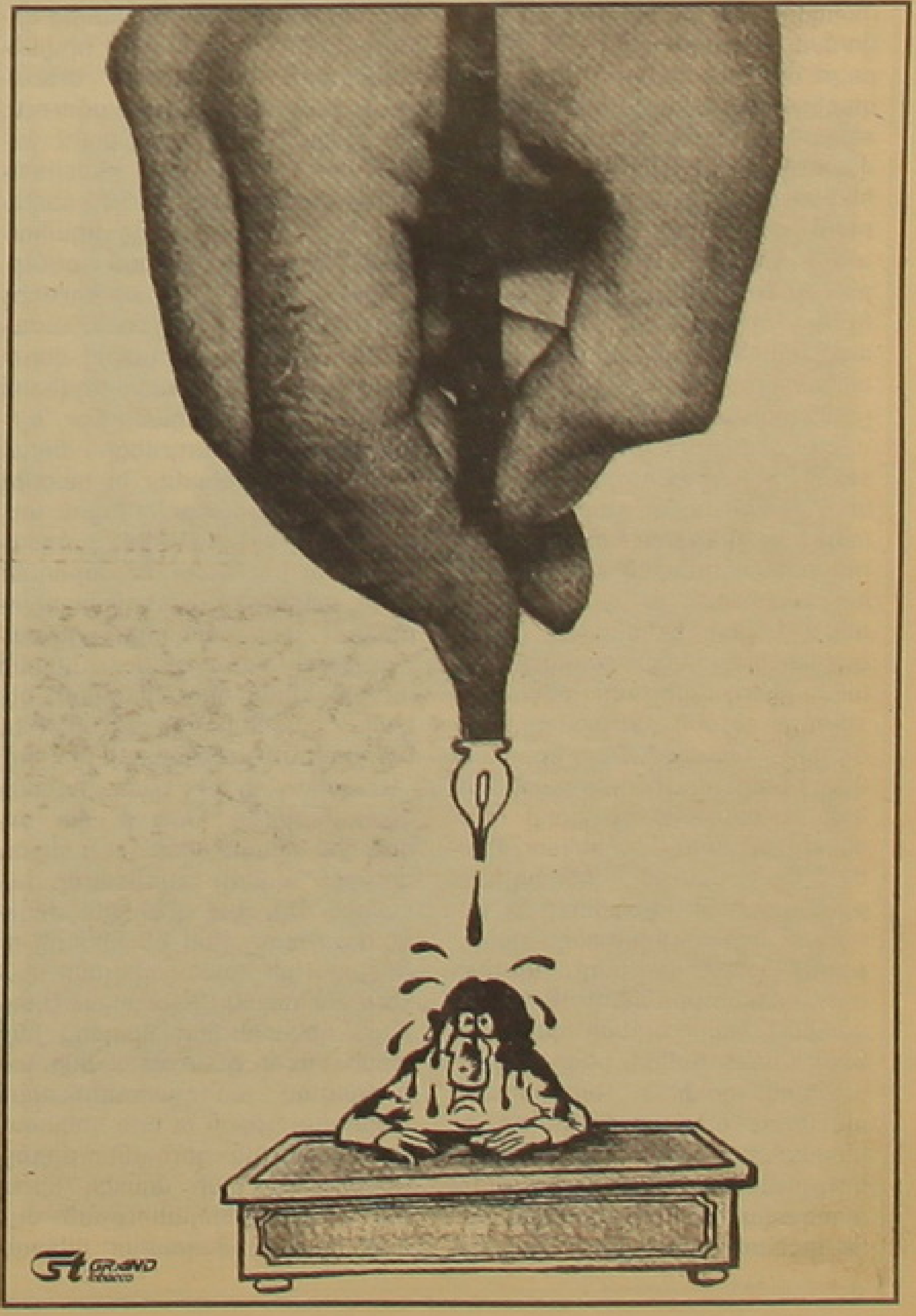

ԱԶԳ

հոբելյան

Հանրաճանաչ գիտնականը

Ակադեմիկոս Էմիլ Սամսոնի Գաբրիելյանի 70-ամյակը

Կան անհատականություններ, որոնց համար չափազանց քիչ է նախախնամությամբ սահմանված մեկ կյանքի տեւողությունը՝ իրագործելու այն բոլոր ծրագրերը, որ հղանում է տարիք ու ընդգրկման սահմաններ չճանաչող նրանց միտքը:

Եզակի տաղանդավոր անհատների աստղաբույլում կարելի է փնտրել նաեւ Հայաստանի հանրապետության գիտությունների ազգային ակադեմիայի փոխնախագահ, բնական գիտությունների բաժանմունքի ակադեմիկոս-քարտուղար Էմիլ Սամսոնի Գաբրիելյանի՝ համաշխարհային ճանաչման արժանացած գիտնականի, ազգային առողջապահության եւ բարձրագույն բժշկական կրթության հմուտ կազմակերպչի, համարձակ նորարարի, մեծարման արժանի ուսուցչի, նաեւ քնարական շնչով ու զգայուն հոգու տեր արձակագրի եւ բանաստեղծի, իր ժողովրդի հոգսերը սրտով զգացող զավակի, ի վերջո ազնիվ մտավորականի, մեծատառով Մարդու անունը:

Ավելի քան կես դար նվիրումով ծառայել է ոչ միայն հայրենական բժշկագիտությանը՝ արժանանալով համաշխարհային անբեկանելի մեծությունների գնահատականին ու նշանավոր միջազգային կազմակերպությունների մրցանակների, որոնց սոսկ թվարկումն անգամ հնարավոր չէ հոբելյանական բարեմաղթանքի խոսքի շրջանակներում:

Ակադեմիկոս Է. Ս. Գաբրիելյանը ծնվել է 1931 թվականին, Աշտարակում: 1948 թվականին ավարտելով Երեւանի 26 կոմիսարների անվան միջնակարգ դպրոցը, ուսումը շարունակում է Երեւանի պետական բժշկական ինստիտուտի բուժական ֆակուլտետում, որն էլ ավարտում է 1954-ին, գերազանցությամբ:

Ինստիտուտն ավարտելուց հետո բժիշկ Է. Գաբրիելյանն աշխատանքի է ուղարկվում Հայաստանի Հանրապետության Արթիկի շրջանային միավորում, սկզբում որպես պոլիկլինիկայի վարիչ, ապա բուժմիավորման գլխավոր բժիշկ ու վիրաբույժ, որտեղ եւ փայլում է նրա բժշկագիտական եւ կազմակերպական տաղանդը: Կարճ ժամանակահատվածում նրան հաջողվում է ամուր հիմքերի վրա դնել շրջանի բնակչության բժշկական ծառայության գործը եւ վայելել շրջանի ողջ բնակչության սերն ու համակրանքը: 5 տարի պրակտիկ բժիշկ եւ առողջապահության կազմակերպիչ աշխատելուց հետո, բժիշկ Գաբրիելյանն աշխատանքի է անցնում Երեւանի պետական բժշկական ինստիտուտի դեղաբանության ամբիոնում՝ որպես ավագ լաբորանտ, ապա հաջողությամբ պաշտպանելով թեկնածուական թեզը (1963-ին)՝ ասիստենտ եւ ամբիոնի դոցենտ: Նկատի ունենալով գիտակազմակերպչական տաղանդն ու անմնացորդ նվիրումը բժշկագիտության գործին, 1969-ին Է. Գաբրիելյանը միաժամանակ նշանակվում է նույն ինստիտուտի ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր, ապա 1971-ին՝ ռեկտոր, միաժամանակ վարում է դեղագիտության ամբիոնի պրոֆեսորի եւ «Արյան շրջանառության դեղաբանության» լաբորատորիայի վարիչի պաշտոնները: 1971 թվականին Է. Գաբրիելյանը պաշտպանում է դոկտորական թեզը: Հաշվի առնելով պրոֆ. Է. Գաբրիելյանի ակնառու ծառայությունները եւ կազմակերպչական բարձր ունակությունները բժշկագիտության բնագավառում, 1975-ին Հայաստանի կառավարությունը նրան է վստահում հանրապետության առողջապահության նախարարի պաշտոնը:

Ակադեմիկոս Է. Գաբրիելյանի բժշկական ինստիտուտի 3 տարվա պրոռեկտորի, 4 տարվա ռեկտորի եւ 14 տարվա հանրապետության առողջապահության նախարարի բեղմնավոր գործունեությունը խոր հետք է թողել մեր հանրապետության բժշկական կրթության, բժշկագիտության եւ առողջապահության զարգացման մեջ: Նա իր եռանդուն եւ նորարարական գործունեությամբ որակական նոր մակարդակի վրա բարձրացրեց Հայաստանի բժշկությունն առհասարակ: Նրա անմիջական նախաձեռնությամբ եւ մասնակցությամբ ստեղծվեցին բազմաթիվ մասնագիտացված կենտրոններ եւ ծառայություններ, որոնցից շատերը ծնունդ բերեցին համամիութենական հնչեղություն (ախտորոշիչ կենտրոն, պրոկտոլոգիայի գիտահետազոտական ինստիտուտ, լիթոտրիպսիայի-միզաքարերի փշրման կենտրոն, մեծահասակների եւ մանկական ստոմատոլոգիական կենտրոններ, անձավաբուժության կենտրոն եւ բազմաթիվ այլ ծառայություններ), վեր խոյացան ժամանակակից շինություններ՝ բազմաթիվ հիվանդանոցային համալիրներ Երեւանում, Գյումրիում, Վանաձորում, Հայաստանի համարյա բոլոր շրջաններում, բժշկական ինստիտուտի նոր մասնաշենքը իր 500 տեղանոց դահլիճով, առողջապահության նախարարության շենքը, պրոկտոլոգիայի եւ ախտորոշիչ կենտրոնների շենքերը, ամենաժամանակակից մակարդակով վերազինվեցին եւ վերակառուցվեցին բազմաթիվ հիվանդանոցներ, պոլիկլինիկաներ, ներդրվեցին նորագույն տեխնոլոգիաներ եւ հաշվիչ տեխնիկա, արմատավորվեցին աշխատանքի արդյունավետ կազմակերպման նոր ձեւեր եւ մեթոդներ (բաց դռների օր, առողջապահության օր, առողջապահության շաբաթ), որոնք բարձր գնահատականի արժանացան միութենական ղեկավար կազմակերպությունների եւ նույնիսկ ՍՄԿԿ կենտկոմի կողմից:

Անգնահատելի է Է. Գաբրիելյանի ծառայությունը 1988 թ. մեր ժողովրդին հասած մեծագույն ողբերգության՝ ավերիչ երկրաշարժի ժամանակ: Այս լավ գիտի մեր ժողովուրդը: Բոլորը լավ են հիշում, որ Քաղբյուրոյի հանձնաժողովի նիստերի ժամանակ Սովետական Միության ղեկավարների կողմից ինչպիսի բարձր գնահատականի արժանացավ առողջապահության նախարարության եւ նրա ղեկավարի անձնուրաց գործունեությունը: Ավելորդ չէր լինի այստեղ հիշել ՍՍՀՄ առողջապահության այն ժամանակվա նախարար ակադեմիկոս Ե. Չազովի խոսքերը.

«Անհրաժեշտ է ասել, որ Հայաստանին հասած աղետի ժամանակ Էմիլ Գաբրիելյանը շատ բան արեց, որպեսզի ամենաժամանակակից մակարդակով ապահովի վիրավորների բժշկական օգնությունը: Եվ հայ ժողովուրդը երբեք չպետք է մոռանա նրա ավանդը հազարավոր վիրավորների փրկության գործում»:

1992 թվականին առողջապահության նախարարության խնդրանքով նա ծեռնամուխ է լինում մեր պետության համար բոլորովին նոր մի կառույցի՝ դեղերի գործակալության ստեղծման աշխատանքներին: Նրան հաջողվել է ստեղծել ամենաժամանակակից մակարդակի տեխնոլոգիաներով զինված մի կազմակերպություն, որն այսօր բարձր գնահատականի է արժանանում միջազգային մասնագիտական կազմակերպությունների կողմից:

Ահա թե ինչպես է բնութագրվել այն Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության եվրոպական բյուրոյի տնօրեն Ջո Ասֆալի կողմից 1998 թ. Հայաստանի Հանրապետության վարչապետին ուղղված նամակում.

«Օգտվելով առիթից կցանկանայի արտահայտել իմ գերագույն բավարարվածությունը Հայաստանի Հանրապետության դեղերի եւ բժշկական տեխնոլոգիաների հետ ունեցած համագործակցության առթիվ, որը ստեղծվել է վերջին տարիներս: Հայաստանի դեղերի գործակալությունը զարգացրել է շատ լուրջ հնարավորություններ դեղերի փորձագիտության եւ արժեւորման բնագավառում եւ այս առումով իրականացնում է շատ կարեւոր ֆունկցիա Հայաստանի շուկայում դեղերի անվտանգության, արդյունավետության եւ որակի ապահովման գործում: Մենք հնարավորություն ունենք համեմատելու բոլոր այն երկրների գործակալությունների հետ, որոնց հետ համագործակցում ենք եւ կարող ենք վստահեցնել, որ մենք Հայաստանի դեղերի եւ բժշկական տեխնոլոգիաների գործակալությունը համարում ենք ԱՊՀ երկրների ամենալավագույն զարգացած գործակալություններից մեկը, իր բարձր որակավորում ունեցող եւ պատասխանատվությամբ օժտված փորձագետներով»:

Նման գնահատականը, իհարկե, կարող է միայն հպարտության զգացում առաջացնել:

1994 թվականից առ այսօր ակադեմիկոս Է. Ս. Գաբրիելյանն աշխատում է ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի համակարգում որպես փոխպրեզիդենտ, բնական գիտությունների բաժանմունքի ակադեմիկոս-քարտուղար եւ ՀՀ ԳԱԱ նախագահության անդամ եւ լուրջ ավանդ է դնում մեր պետության գիտության կազմակերպման գործում:

Անվանի գիտնականը, որի անունը վաղուց դուրս է եկել հանրապետության սահմաններից, ստեղծել է հայ դեղաբանների գիտական դպրոց, որն իր կազմում ունենալով 15 դոկտոր եւ 23 թեկնածու, ակտիվորեն մասնակցում է Հայաստանում դեղաբանության զարգացմանը՝ իր ավանդը ներդնելով բժշկագիտության այդ կարեւոր բնագավառի առաջընթացում:

Էմիլ Գաբրիելյանի գիտական աշխատանքների ցուցակն ընդգրկում է ավելի քան 330 անվանում, այդ թվում՝ 4 մենագրություն, 4 դասագիրք եւ «Լինել, թե չլինել», «Փլուզում» գրքերը: Է. Գաբրիելյանի մենագրությունները բարձր են գնահատել այնպիսի խոշոր գիտնականներ, ինչպիսիք են Ա. Հարպերը, Գ. Դոուլը, Ա. Վալդմանը, Մ. Մաշկովսկին, Վ. Զակուսովը, Ե. Չազովը եւ ուրիշներ:

Բժշկագիտության տարբեր խնդիրներին նվիրված գիտական զեկուցումներով նա հանդես է եկել բազմաթիվ գիտական համաժողովներում: Բավական է նշել, որ նա միայն միջազգային գիտական կոնֆերանսներում, կոնգրեսներում, սիմպոզիումներում եւ այլ բնույթի գիտական համաժողովներում հանդես է եկել ավելի քան 100 անգամ, չհաշված նախկին ԽՍՀՄ-ի տարբեր հանրապետություններում ունեցած զեկուցումները: Սեփական հետազոտությունների արդյունքները նա բազմիցս ներկայացրել է բժշկագիտական մտքի դատին ԱՄՆ-ում, Կանադայում, Անգլիայում, Ֆրանսիայում, Ճապոնիայում, Գերմանիայում, Իտալիայում, Հոլանդիայում, Դանիայում, Շվեդիայում, Բահրեյնում, Ավստրիայում, Հունգարիայում, Լեհաստանում, Նորվեգիայում, Հոնկոնգում եւ մի շարք այլ երկրներում:

Նա բազմիցս ղեկավարել է Սովետական Միության բժիշկ-գիտնականների պատվիրակությունները արտասահմանյան գիտական գործուղումների ժամանակ, նախագահել է միջազգային գիտական նիստերին եւ խորհրդակցություններին:

Բազմաբեղուն գիտահասարակական գործունեության համար ակադեմիկոս Է. Գաբրիելյանին շնորհվել են բազմաթիվ մրցանակներ, պարգեւներ, շնորհներ ու մեդալներ, որոնց թվում՝ «Մարդասիրության աստղ» եւ «Շեւալյե» ազնվական տիտղոսը, Պիրոգովի, Սեչենովի, Կրավկովի անվան մեդալներ, ԽՍՀՄ բժշկական գիտությունների ակադեմիայի մեդալը եւ շատ այլ պարգեւներ:

Ակադեմիկոս Է. Գաբրիելյանը առաջին հայ գիտնականն է, որն արժանացել է Միավորված ազգերի գիտության, կրթության եւ մշակույթի կազմակերպության (ՅՈՒՆԵՍԿՕ) միջազգային հեղինակավոր Կալինգա մրցանակին, որին սկսած 1952 թվականից մինչեւ այժմ արժանացել են աշխարհի գիտության եւ մշակույթի ընդամենը 53 ականավոր գործիչներ: Նա իր գործունեության ընթացքում արժանացել է նաեւ մի շարք կառավարական բարձր պարգեւների: Նրա կենսագրությունը արտացոլված է միջազգային շուրջ 10 հանրագիտարաններում:

Ակադեմիկոս Է. Գաբրիելյանը վայելում է հայ եւ օտար գիտնականների ու բժիշկների սերն ու հարգանքը: Համոզված ենք, որ նա ջանք ու եռանդ չի խնայի ՀՀ ԳԱԱ բնական գիտությունների բաժանմունքում եւ ողջ ակադեմիական համակարգում ընդգրկված հիմնարկների զարգացման, գիտահետազոտական աշխատանքների բարձր մակարդակով կատարման ու ժամանակակից տեխնիկական միջոցներով հագեցման, հայկական գիտությունը նորագույն հայտնագործություններով հարստացման բնագավառներում, ինչպես արել է լինելով Երեւանի բժշկական ինստիտուտի ռեկտոր, ապա ՀՀ առողջապահության նախարար:

Սիրելի Էմիլ Սամսոնի՝ շնորհավորում ենք Ձեզ՝ փառքի էջերով լի հոբելյանի առթիվ: Ցանկանում ենք քաջառողջություն, գիտական նորանոր նվաճումներ, ի բարօրություն հայ ժողովրդի եւ ի փառս Հայաստանի:

Ֆ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
ՀՀ ԳԱԱ պրեզիդենտ
Վ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ,
ԵՊԲՀ ռեկտոր
Վ. ԲԱՐԽՈՒԴԱՐՅԱՆ,
ՀՀ ԳԱԱ փոխպրեզիդենտ,
ակադեմիկոս քարտուղար

ԿԱՏԱԿՈՒՄ ԵՆ ԼՈՌԵՑԻՆԵՐԸ

«Աղքատներին արգելվում է հիվանդանալ»

Նոր դարի, նոր հազարամյակի առաջին օրերին «հաճելի անակնկալ» մատուցվեց հայ ժողովրդի այն փոքր մասին, որը դեռեւս փորձում է ապրել եւ գոյատեւել Հայրենիքում: Թանկացան դեղամիջոցները, որոնց կարիքը մեծամասամբ զգում են ծերերն ու երեխաները: Իսկ դա «ընդամենը» նշանակում է, որ բժշկի դիմելն արդեն հղի է «առավել» անկանխատեսելի» հետեւանքներով եւ ընտանիքում հիվանդ մարդու առկայությունն իսկական «աղետ» է դառնալու հարյուր-հազարավոր չքավորների համար: Հետեւաբար բյուջեն լցնելու եւս մեկ անհաջող փորձ ձախողվելու է: Իսկ միակ էժան եւ անվնաս սփոփանքը ժողովրդի համար մնալու է լայն մասսայականություն վայելող «բուժում հայհոյանքով» մեթոդը:

Բնակչության սոցիալական վիճակով զբաղվող տնտեսագետներն առաջարկում են՝ դեղորայքի վրա փակցնել հետեւյալ զգուշացումը. «Աղքատներին արգելվում է հիվանդանալ»:

Կաշպիրովսկին հայերի բարեկամն է

Այդպիսի կարծիք է արտահայտել անկախ Հայաստանի ամենահեռատես քաղաքական գործիչներից մեկը:

Ըստ նրա հաշվարկների, պարբերաբար (ասենք ամիսը մեկ անգամ) պետք է Հայաստանում սեանսներ անցկացնի հռչակավոր Կաշպիրովսկին՝ բուժելով բժշկի դիմելու հնարավորություն չունեցող հիվանդներին (այդ թվում՝ ինֆեկցիոն եւ վեներական): Իսկ հիպնոսի սեանսների ժամանակ նա անընդհատ պետք է կրկնի. «Ամեն ինչ հրաշալի է, դուք ոչինչ չեք զգում, դուք թոշակներն ու նպաստները ստանում եք ժամանակին, ձեր կոմունալ ծախսերը մի քանի անգամ չեն գերազանցում ընտանիքի եկամուտը, դուք մաֆիոզ, «լոտոիստ», «խաչբառիստ» եւ «սկանվորդիստ» չեք, ձեր Ազգային ժողովում քաղաքային հեղինակություններ ու գերհոգնած թոշակառուներ չկան: Բոլորդ ենթարկվում եք օրենքներին: Բոլոր մեղավորները պատժվում են, իսկ անմեղ, չարքաշ աշխատողները հեռու են թշվառությունից: Դուք սիրում եք բոլորին, դուք չարանալու ոչ մի առիթ չունեք, դուք բարության մարմնացում եք: Դուք ոչինչ չեք զգում, ամեն ինչ հրաշալի է, դուք ամերիկացիներ եք»:

Քիթը ուրիշ տեղ խոթելու համար չէ

Հայոց աշխարհի Կիրովական քաղաքի (այժմ՝ Վանաձոր) որոշ ցածրաստիճան պաշտոնյաների (նաեւ՝ ոչ պաշտոնյաների) համար «խրոնիկական հիվանդություն» է դարձել քթերը տեղի-անտեղի, համար կամ անհամար տեղեր խոթելը, նպատակ ունենալով ձեւացնել, թե իրենք աշխատում են, «գործ են անում», առավել եւս՝ տեղյակ են ամեն ինչից եւ տիրապետում են ԻՐԱՎԻՃԱԿԻՆ:

Քիթ-կոկորդ-ականջի ճանաչված մասնագետները խորհուրդ են տալիս չխախտել հիգիենայի կանոնները, պահպանել քթերը, քանզի դրանք պետք են գալու նաեւ ապագայում:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

Աշխատանքի են հրավիրվում... տարեցները

Օրերից մի օր երեւանյան թերթերից մեկում բարի լուր հայտնվեց: Աշխատանքի էին հրավիրում 35-ից բարձր տարիքի մարդիկ: Զարմանալի բան, չէ որ ամենուրեք լսում ենք, որ մինչեւ 25 տարեկան, բարետես, անգլերենի եւ համակարգչով աշխատելու իմացությամբ աշխատողներ են հարկավոր: Այսինքն՝ կարելի է եզրակացնել, որ 25-ից բարձր տարիքի կանայք եւ 35-ից բարձր տղամարդիկ Հայաստանում ավելորդ են եւ գործատուները նրանց կարիքը չեն զգում: Կարող ենք նաեւ ասել, որ լավ մասնագետների կարիք էլ չկա, որովհետեւ աշխատանքային փորձ չունեցող 25 տարեկանները դեռեւս լավ մասնագետներ չեն: Իսկ այս հայտարարությունը հուսադրում էր, թե Հայաստանում խելքի են գալիս: Շատերը ոգեւորված, թերթերը ձեռքներին գնացին նշված հիմնարկություն, որտեղ հուսախաբ պիտի լինեին: Պարզվեց, որ թերթի հայտարարությունում տպագրական սխալի հետեւանքով 35-ից ոչ բարձր տարիքը տպվել էր 35-ից բարձր տարիք...

Ա. Ա.

ԱԶԳ

միջազգային

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

«Թուրքիան պատմության ճիրաններում»

Այս վերնագրով վերլուծական հոդված է հրապարակել Փարիզի «Էքսպրես» շաբաթահանդեսը: Հոդվածագիր Մախս Ֆորը փորձում է պարզել, թե ինչով կարելի է բացատրել Թուրքիայի չափազանց զայրալի արձագանքը Ֆրանսիայում Հայոց ցեղասպանության ճանաչմանն ի պատասխան: «Արդյոք դա անցողիկ ազգայնական հակազդեցությո՞ւն է, պատմական ազատ բանավեճ ծավալելու կանխատրամադրվածությո՞ւն, թե՞ պատմության հետ հաշիվները փակելու անկարողության նշան», հարց է տալիս վերլուծաբանը: Նա թուրքերի զայրույթի գլխավոր պատճառներից մեկն է համարում «ժամանակակից քաղաքացիներին Օսմանյան կայսրության զինվորների եւ դարասկզբի ազգայնամոլ երիտթուրքերի հետ նույնացնելու» Անկարայի դիրքորոշումը: Էական է համարվում այն հարցը, թե Թուրքիան իրեն Բ. Դռան ժառանգո՞րդն է համարում, թե՞ սահմանազատվում է նրանից:

«Խոսքը Եվրոպայում Թուրքիայի տեղի մասին է, մինչդեռ այդ երկրի աշխարհագրական դիրքը, պատմությունը եւ իսլամը նրան հաճախ տարուբերում են Արեւելքի եւ Արեւմուտքի միջեւ», շարունակում է հանդեսը: Անդրադառնալով Վանա լճի ափերին Նոյի ժառանգներից մեկի հիմնած հայկական թագավորությանը, հեղինակը նշում է, որ, չնայած վերջին 2000 տարիներին կրած դժվարություններին ու հալածանքներին, հայերը պահպանել են իրենց ինքնությունը եւ քրիստոնեական հավատքը: Օսմանյան կայսրությունում հայերը 2-րդ կարգի քաղաքացիներ էին, ենթակա էին ծանր տուրքերի եւ չունեին զենք կրելու իրավունք: Դավանակից Ռուսաստանի հետ հայերն առեւտուր էին անում, այնտեղ աջակցություն գտնում: 1894-1896 թթ. սուլթան Աբդուլ Համիդ 2-րդի կազմակերպած ջարդերի ընթացքում զոհվեց 200 հազար (այլ տվյալներով՝ 300 հազար) հայ: Երիտթուրքերի կառավարությունը շարունակեց արյունարբու սուլթանի գործը. միայն 1909 թ. Կիլիկիայում սպանվեց 30 հազար հայ: Առաջին աշխարհամարտի սկզբից Թուրքիան դարձավ Գերմանիայի դաշնակիցը եւ ռուսամետ հայերին մեղադրեց անհավատարմության մեջ: 1915 թ. ապրիլի 24-ին Պոլսում հայ մտավորականների եւ երեւելիների ձերբակալությամբ եւ աքսորով սկսվեց Մեծ եղեռնը: Մինչեւ 1917 թ. տեղահանվեց ու բնաջնջվեց 1,5 մլն հայ:

Այսօր Ստամբուլում՝ Նահատակների բլրի վրա հայերի գլխավոր դահիճներից մեկի՝ 1915 թ. Թուրքիայի ՆԳ նախարար Թալեաթի գերեզմանն է: 1919 թ. նույն քաղաքում կայացած երիտթուրքերի դատավարության ժամանակ թուրք պաշտոնյաները խոստովանեցին հայերի բնաջնջման հրամանների գոյությունը: 1920 թ. Մուստաֆա Քեմալը տապալեց սուլթանին եւ հիմնեց հանրապետություն: Այսօր Անկարան փորձում է ժխտել ցեղասպանության փաստը, պնդելով, թե «ինքնապաշտպանության նպատակով» տեղահանվել եւ զոհվել է 300-500 հազար հայ: «Այսքան տարի անց թուրքերն ինչո՞ւ են նման կոշտ դիրք բռնել», հարց է տալիս ֆրանսիացի վերլուծաբանը, ավելացնելով, թե Ֆրանսիայից «նեղանալու» հարկ չկա. նրանից առաջ Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչել են Հունաստանը, Բելգիան, Իտալիան, Եվրամիությունը, Ռուսաստանը, Կալիֆոռնիայի, Դելավերի, Մասաչուսեթսի, Օնտարիոյի նահանգները (ԱՄՆ), Քվեբեկի նահանգը (Կանադա): Շուտով կարող է նույնն անել նաեւ ԱՄՆ Կոնգրեսը: Գուցե Թուրքիային վախեցնում է մի օր հայերին փոխհատուցում տալու մի՞տքը: Թուրք պատմաբաններ Թաներ Աքչամը (Համբուրգի համալսարան) եւ Հալիլ Բերքթայը (Ստամբուլի Սաբանջի համալսարան) առաջարկում են վերացնել Հայոց ցեղասպանության թեմայի վրա Թուրքիայում հաստատված արգելքը: «Լավ կլիներ, եթե անսային նրանց ձայնին. քանի դեռ այսօրվա Թուրքիան թաքցնում է անցյալի ոճիրները, նա գործում է իբրեւ հանցակից», եզրակացնում է փարիզյան հանդեսը:

Պ. Ք.

Ֆրանսիան հույս ունի շարունակելու համագործակցությունը Թուրքիայի հետ

ՓԱՐԻԶ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ: Ֆրանսիայի իշխանությունները, չնայած վերջերս Անկարայի կատարած բոլոր հայտարարություններին, հույս ունեն շարունակելու Թուրքիայի հետ համագործակցությունը բոլոր ոլորտներում: Այդ մասին լրագրողներին հայտարարել է Ֆրանսիայի ԱԳՆ մամլո քարտուղարը: Նրա խոսքերով, պաշտոնական Փարիզը մտադիր է հետագայում եւս զարգացնել իր հարաբերությունները Անկարայի հետ, «ինչպես երկկողմ, այնպես էլ բազմակողմ մակարդակով, այդ թվում նաեւ Եվրամիության շրջանակներում»:

Մինչդեռ, Թուրքիայի պաշտպանության նախարարությունը որոշել է երկու ֆրանսիական պաշտպանական ձեռնարկությունների հեռացնել սպառազինությունների մատակարարման հայտամրցույթից: Ինչպես հաղորդում է «Հյուրիեթը», խոսքը վերաբերում է 500 մլն ԱՄՆ դոլար արժողությամբ 6 սուզանավերի արտադրության շուրջ պայմանագրին, ինչպես նաեւ թուրքական բանակին 600 մլն ԱՄՆ դոլար արժողությամբ Erix տիպի հակատանկային հրթիռների եւ նրանց կից տեխնոլոգիաների մատակարարման շուրջ պայմանագրին:

Թուրքիան պետք է սովորի իրեն պահել որպես քաղաքակիրթ երկիր, գրում է «Տրուդ» թերթը

ՄՈՍԿՎԱ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Հայկական հարցի» վերաբերյալ Փարիզի որոշմանը Թուրքիայի գերհիվանդագին, անհամաչափելի, երբեմն խելամտության սահմաններից դուրս եկող հակազդեցությունը վկայում է, որ Անկարան քաղաքական զարգացման մակարդակով դեռեւս ակնհայտորեն չի աճել մինչեւ Եվրամիության անդամության աստիճան, ուր նա համառորեն ձգտում է մտնել, գրում է «Տրուդ» թերթը: Եվ թող ոչ ոքի մոլորության մեջ չգցի եվրոպացիների զիջումը, որոնք անցյալ տարվա վերջերին համաձայնեցին Թուրքիան ճանաչելու որպես «թեկնածու երկիր»:

Թերթի կարծիքով, եթե թուրքերն արմատապես չփոխեն իրենց քաղաքական բարքերը, նրանց «թեկնածուական ստաժը» կձգձգվի ոչ մեկ տասնամյակ: Արդի Եվրոպայում ընդունված է ճանաչել պատմական սխալները, խոստովանել պապերի եւ հայրերի կատարած հանցագործությունները, ներողություն խնդրել անմեղ զոհերի ժառանգներից: Մինչդեռ, ըստ թերթի, թուրքերը պատրաստ չեն պատմության նման վերաիմաստավորման: Նրանք նվազագույն իսկ ցանկություն չունեն կարեկցել 85 տարի առաջ գնդակահարված, մորթոտված, իրենց տներում ողջակիզված հայերին: Իսկ դրա պատճառն այն է, որ, ինչպես գրում է թերթը, Թուրքիայի քաղաքականության մեջ, թուրքական մտածելակերպում դեռեւս չափից մեծ է ազգամոլությունը:

ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Կովկասը կմնա հակամարտությունների օջախ

ԱՄՆ Ազգային անվտանգության փորձագետների կարծիքով, մինչեւ 2015 թ. եւ դրանից հետո առնվազն մի քանի տարի Կովկասում չեն դադարի, ավելի կուժգնանան կրոնական, էթնիկ, քաղաքական ու տնտեսական շարժառիթներով պայմանավորված հակամարտությունները: Անհանգիստ կլինեն նաեւ Կենտրոնական Ասիան, Սահարայից հարավ ընկած երկրները, հարավային եւ հարավ-արեւելյան Ասիայի որոշ շրջաններ: Ընդ որում, ինչպես կանխատեսում են ամերիկացի փորձագետները, վերոնշյալ տարածաշրջաններում հակամարտությունները կլինեն ավելի արյունահեղ, երկարատեւ ու գրեթե անկարգավորելի:

Հավանական են համարվում Հնդկաստան-Պակիստան, Չինաստան-Տայվան, Իսրայել-արաբական երկրներ պատերազմները:

21-րդ դարի առաջին տասնամյակները հղի կլինեն զանգվածային ոչնչացման զենքերի կիրառման վտանգներով, եթե, անշուշտ, տեղի չունենան աշխարհաքաղաքական եւ աշխարհատնտեսական արմատական փոփոխություններ: ԱՄՆ-ի համար շարունակում են սպառնալիք մնալ միջուկային հրթիռներ ունեցող մի շարք երկրներ, ինչպես Ռուսաստանը, Չինաստանը, հավանական է՝ Հյուսիսային Կորեան, Իրանը եւ Իրաքը: Այս հինգ պետությունները հնարավորություն կունենան հրթիռահարել ԱՄՆ-ը:

2015 թ. երկրագնդի բնակչությունը կհասնի շուրջ 7,2 միլիարդի, այդ թվում՝ Հնդկաստանում 1,2 մլրդ, Պակիստանում՝ 200 մլն: ՁԻԱՀ-ի վիրուսի արագ տարածման հետեւանքով Աֆրիկայի մի շարք երկրներում կնկատվի բնակչության կրճատում: ՁԻԱՀ-ը աղետ կլինի ոչ միայն աֆրիկյան երկրների, այլեւ Հնդկաստանի, հարավ-արեւելյան Ասիայի, նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների, հնարավոր է՝ Չինաստանի համար:

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Սիրիա-Իրաք ազատ առեւտուր

Հունվարի 31-ին ավարտվեց Իրաքի փոխնախագահ Թահա Յասին Ռամադանի եռօրյա պաշտոնական այցը Դամասկոս, որի ընթացքում նա հանդիպեց Սիրիայի նախագահ Բաշար Ասադին, վարչապետ Մուհամեդ Մուստաֆա Միրոյին եւ սիրիացի այլ բարձրաստիճան պաշտոնյաների: Հիմնականում քննարկվել են երկկողմ հարաբերությունները եւ ընդհանուր իրադրությունը տարածաշրջանում: Սակայն ամենակարեւոր զարգացումն այն էր, որ Ռամադանը եւ Միրոն ստորագրեցին ազատ առեւտրի համաձայնագիր, ըստ որի թույլատրվում է երկու երկրների հայրենական արտադրության ապրանքների ազատ ելումուտը՝ առանց մաքսային կամ որեւէ այլ արգելքների եւ սահմանափակումների: Բնականաբար, այս համաձայնագրով աճելու է երկու երկրների առեւտրական փոխանակման մակարդակը, որն այսօր հասնում է 500 մլն դոլարի:

Սիրիա-Իրաք տնտեսական կապերը վերականգնվել էին 1997 թ. կեսերին՝ «Նավթ՝ սննդի դիմաց» ծրագրի շրջանակում, ուստի եւ վերոհիշյալ համաձայնագիրը որակական քայլ է Դամասկոսի եւ Բաղդադի միջեւ: Ի դեպ, վերջինս շուրջ 2 շաբաթ առաջ Կահիրեի հետ նույնպես կնքել էր նման փաստաթուղթ, որը համարվել էր առաջինն իր տեսակի մեջ՝ երկու արաբական երկրների միջեւ: Ակնկալվում է, որ մոտ ապագայում Իրաքը Հորդանանի հետ էլ կստորագրի ազատ առեւտրի համաձայնագիր: Ըստ ամենայնի, աստիճանաբար վերացվում է 10 տարուց ի վեր Իրաքին պարտադրված տնտեսական շրջափակումը, ինչպես վերջերս իրականում փշրվեց օդային էմբարգոն Բաղդադի նկատմամբ:

Ա. Մ.

Քլինթոնը մեքենայի տակ գցեց սիրելի շնիկին

Մ. Նահանգների նախկին նախագահ Բիլ Քլինթոնը Նյու Յորքի նահանգի Չապաքուա բնակավայրի իր տան առաջ սխալմամբ վրաերթի է ենթարկել Բաղդիին՝ իր լաբրադոր ռետրիվեր տեսակի սիրելի շանը:

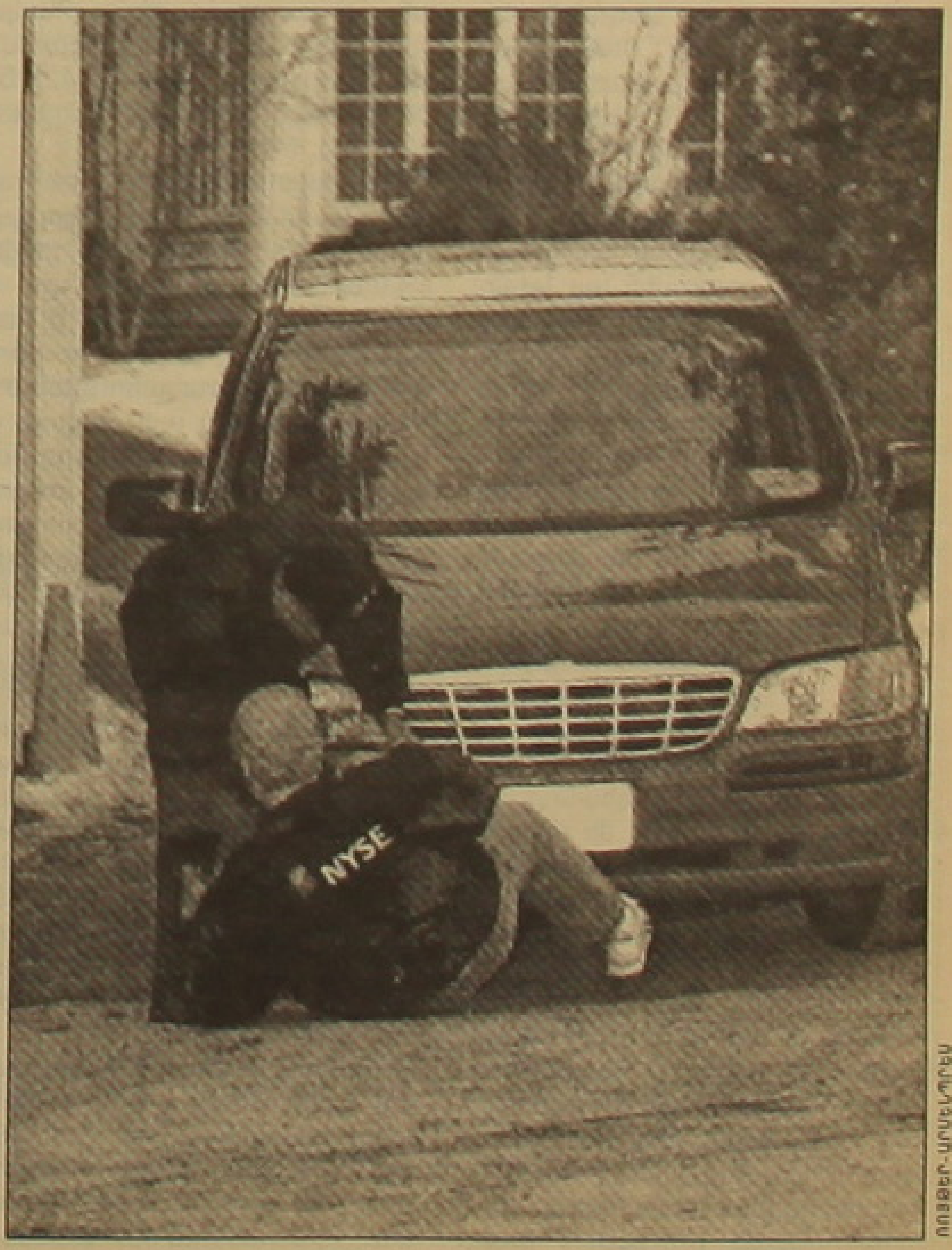

Քլինթոնը իր օգնականի հետ մեքենայի տակից դուրս է բերում շանը:

Մշակույթ

– Կար ժամանակ եւ կար մի երկիր, որտեղ ամեն բան կուսակցականացված էր: Առաջին հայկական հանրագիտարանն ստեղծվել է այդ ժամանակներում: Իսկ այժմ պայմանները փոխվել են: Այս նոր պայմաններում նյութը ներկայացվում է այնպես, ինչպես կա, ինչպես եղել է: Ձերբազատվել ենք, այսպես ասած, տարատեսակ կաղապարներից: Բայց այսօր էլ ցանկալի է ձեռնպահ մնալ անհարկի մեկնաբանություններից: Նկատի ունեմ այն, որ փաստը մեկնաբանելիս երբեմն այն դառնում է այս կամ այն

ռանձնահատկություններով: Սա սփյուռքահայ կյանքն ամբողջությամբ պատկերող եզակի մի հրատարակություն է լինելու: Ներկայացվելու են յուրաքանչյուր համայնքի առաջացման եւ զարգացման պատմությունը, եկեղեցին, կրթությունը, մամուլը, հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունները, մշակութային եւ մարզական միությունները, ինչպես եւ տնտեսական կյանքն ու կապերը Հայաստանի հետ: Գրքում, անշուշտ, առանձին տեղ կհատկացվի նաեւ համայնքների երեւելի անձանց: Հրա-

առաջնեկ գրքի նպատակն է ցույց տալ Հայաստանի տեղը քրիստոնյա աշխարհում, հայ ժողովրդի ավանդը քրիստոնեական քաղաքակրթության զարգացման գործում, Հայաստանյայց Առաքելական սուրբ եկեղեցու դերը հայ ժողովրդի կյանքի ու պատմության մեջ: Ըստ կարգի ներկայացվում են քրիստոնեության մուտքը Հայաստան եւ աստվածային այս ուսմունքի տարածումը հայոց աշխարհում: Պատշաճ տեղ է հատկացված հայ եկեղեցու դավանանքին, խորհուրդներին, տոներին, ծեսերին: Տրվում է հայ եկեղեցու պատ-

Հայկական հանրագիտարանն այսօր

***Հարություն Հովնաթանը** հանդիպեց Հայկական հանրագիտարանի գլխավոր խմբագիր-տնօրեն, քիմիական գիտությունների դոկտոր **Հովհաննես Այվազյանին** եւ խնդրեց համառոտակի ներկայացնել նոր պայմաններում գործող հանրագիտարանի աշխատանքները: Նա մասնավորապես ասաց.*

գիտնականի, մտավորականի, ակադեմիկոսի սուբյեկտիվ կարծիք: Այնուամենայնիվ, մեզ հաջողվեց այս դժվարին պայմաններում նոր մոտեցմամբ պատրաստել եւ հրատարակել քառահատոր հանրագիտարանը: Մնում է չորրորդ հատորը, որ լույս կտեսնի ընթացիկ տարում:

Հարց եղավ նաեւ, թե ինչպե՞ս են ներկայացվում ազգությամբ ոչ հայ գործիչները: Համապարփակ հանրագիտարանում օտար գործիչները, ասենք, գիտնականները, արվեստագետները, մտավորականները եւ մյուս մեծերը ներկայացվում են աշխարհում ընդունված կարգով: Մեր այս համառոտ քառահատորում ներկայացված են միայն նրանք, ովքեր ճանաչվել են որպես հայ ժողովրդի բարեկամներ, երբեւիցե զբաղվել են հայագիտությամբ, պատմության հարցերով, այս կամ այն կերպ առնչվել են Հայկական հարցին, կապ են ունեցել Հայաստանի եւ հայ իրականության հետ:

Քանի որ խոսք գնաց մեր հրատարակած նախորդ հանրագիտարանի մասին, ասեմ, որ հանրագիտարաններն առհասարակ մի այնպիսի բնույթ ունեն, որ փաստի գիտական օբյեկտիվությունը, ճշգրտությունը պահպանելուց բացի, դառնում են նաեւ իրենց հրատարակության ժամանակների հայելին: Այնպես որ Հայկական Սովետական Հանրագիտարանը վերանայման կարիք չունի, քանի որ նյութերը կազմված են պատմական տվյալ ժամանակի ըմբռնումներին համապատասխան: Այլ կերպ լինել չէր էլ կարող: Եթե այժմ ստեղծվեն ազգային համապարփակ, խոշոր ծավալ ունեցող հանրագիտարան կազմելու պայմաններ, բնականաբար, մոտեցումը եւ պատկերը բոլորովին այլ կլինի: Աշխատանքային մեր անձնակազմը սպասում է այդ երանելի օրվան: Անձամբ ես հավատում եմ դրան, գալու է նաեւ այդ օրը, եւ մենք լծվելու ենք ազգանվեր նոր, մեծ գործին: Մեծ եմ ասում, որովհետեւ հանրագիտարանները երկրի, պետության գրավոր անձնագրերն են, ազգային նկարագրի հոգեւոր յուրօրինակ հուշարձանները:

Մեր ժողովրդի աշխարհացրիվությունը, ինչ ասել կուզե, թելադրում է աշխատանքային որոշակի ոճ: Նպատակը, սակայն, մեկն է՝ ստեղծել համազգային ընդհանուր արժեքները ներկայացնող մի մնայուն գիրք: Մեզ համար նշանակություն չունի, թե երեւույթը որտեղ է տեղի ունեցել կամ էլ թե չէ, ասենք, ազգային գործիչը երբ եւ որտեղ է ապրել: Հենց այդպես, ազգ ենք աշխարհացրիվ եւ այդ կերպ էլ պիտի ներկայանանք: Ավելին, Հանրագիտարանի խմբագրությունը պատրաստում է առանձին, ամբողջական մի գիրք, որ կոչվում է «Հայ սփյուռք»: Ներկայացվելու են աշխարհի շուրջ վաթսունհինգ երկրներում գոյություն ունեցող, գործող հայ համայնքները՝ իրենց կյանքի բոլոր ա-

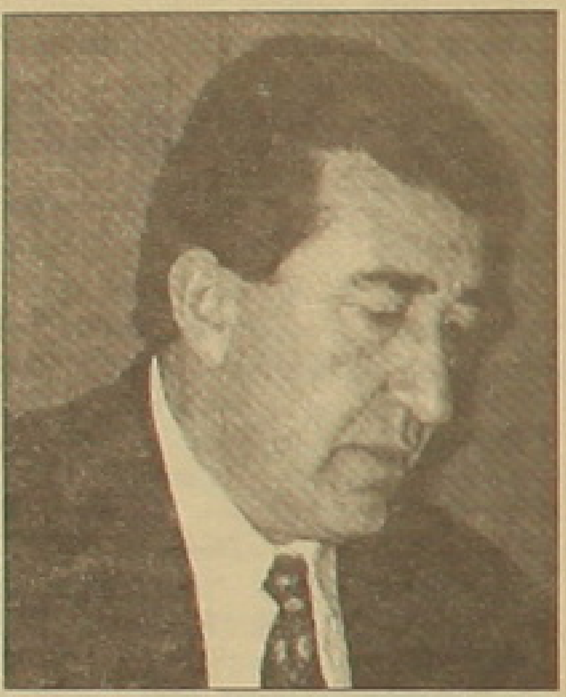

տարակությունը կունենա համապատասխան քարտեզներ եւ հարուստ պատկերազարդում:

«Հայ սփյուռք» հանրագիտարանի ստեղծմանը մասնակցում են ԱՄՆ-ի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Ավստրիայի, Կանադայի, Լատինական Ամերիկայի, ինչպես եւ Իրանի, Լիբանանի, Սիրիայի եւ այլ երկրների հայ գիտնականներ: Նրանց մի մասն ընդգրկված է հանրագիտարանի խմբագրական կազմում: Ի դեպ, գլխավոր խմբագրությունը պատրաստ է փոխշահավետ հիմունքներով համագործակցել այդ եւ մյուս բոլոր հանրագիտարանների տպագրությանն աջակցելու ցանկություն ունեցող անձանց եւ կազմակերպությունների հետ: Այդ խնդրով կարող են դիմել Հայկական հանրագիտարանի գլխավոր խմբագրություն՝ ֆաքս (3742) 52-06-67 կամ 56-37-25, հեռախոս 52-43-41, 52-13-81:

Մեր խմբագրության կատարած աշխատանքներից հիշատակության արժանի են ընթացքի մեջ գտնվող «Հայաստանի բնաշխարհը» եւ «Բժշկական հանրամատչելի հանրագիտարանը»: Վերջինս իր բնույթով նոր է հայ իրականության մեջ: Մասնագիտական այս ամփոփ գրքում գիտական տեղեկություններ կտրվեն մասնավորապես առավել տարածված սրտանոթային, նյարդային, թոքային, ստամոքսաղիքային, մաշկային, վարակիչ եւ նման կարգի հիվանդությունների, դրանց ախտորոշման ու կանխարգելման վերաբերյալ: Խնամքի, անձնական հիգիենայի, զանազան թունավորումների հետ պարզաբանվում են նաեւ այս կամ այն դեպքում բժշկական անհրաժեշտ օգնություն ցույց տալու հետ կապված խնդիրները: «Բժշկական հանրամատչելի» եւ «Տնային տնտեսության» հանրագիտարանները հրատարակվում են «Ընտանեկան հանրագիտարան» ընդհանուր մատենաշարով:

Համայն աշխարհի հայությունն այս տարի նշում է հայոց պետության քրիստոնեացման 1700-ամյակը: Մեր խմբագրությունը նույնպես լուրջ ձեռնարկում ունի այս գործում. պատրաստում ենք «Քրիստոնյա Հայաստան» հանրագիտարանը: Հոգեւոր մեծ արժեք ներկայացնող այս

մությունը, լուսաբանվում պատրիարքությունների, թեմերի, առաջնորդարանների եւ սրբո կարգին պատկանող այլ հաստատությունների գործունեությունները: Ներկայացվում են ինչպես հայկական եկեղեցիները, գրչության կենտրոնները, համալսարանները, վարդապետությունները, այնպես էլ հայ եկեղեցու սրբերը, վկաները, հայոց կաթողիկոսները, աստվածաբանները, վարդապետները, հոգեւոր հայրերը: Զետեղվելու են հոդվածներ նաեւ հարեւան քրիստոնյա երկրների, քրիստոնեական հիմնական եկեղեցիների, դավանանքների եւ ուղղությունների մասին: Նախատեսված է տասներկու քարտեզ եւ շուրջ յոթհարյուր պատկերազարդում: Հանրագիտարանի ստեղծմանը մասնակցում են Հայաստանի եւ արտերկրի ինչպես հայ, այնպես էլ օտարազգի ճանաչված գիտնականներ, աստվածաբաններ, Մայր աթոռի միաբաններ:

«Քրիստոնյա Հայաստան» հանրագիտարանն ընդհանրացնելով հայոց հոգեւոր միտքն ու իմաստասիրությունը, պարզաբանելու է քրիստոնեության ըմբռնումն ու արտացոլումը հայոց հոգեւոր ու աշխարհիկ կեցության մեջ, մշակույթի ոլորտում, միաժամանակ լուսաբանելով Հայ եկեղեցու բարոյական սկզբունքներն ու ժողովրդականությունը, ազատախոհ ոգին, հայ հոգեւոր, աստվածաբանական մտքի ընթացքն ու զարգացումը:

Նախաձեռնել ենք նաեւ մի համապարփակ կենսագրական հանրագիտական բառարան, որը պայմանականորեն անվանել ենք «Մենք»: Սա մի գիրք է, որտեղ կներկայացվեն բոլոր ժամանակների կոթողային հայ երեւելիների կենսագրությունները:

Հարկ եմ համարում նշել նաեւ «Արցախ» ընդհանուր խորագիրը կրող հանրագիտարանի բառացանկի պատրաստ լինելը: Արցախը որպես ինքնուրույն, անկախ երկիր, ներկայացված է ցանկը համապարփակ հանրագիտարանի սկզբունքներով: Սա նույնպես հրաշալի մի հանրագիտարան է լինելու: Հուսանք, որ միջոցներ կունենանք նաեւ այս գիրքը հրատարակելու:

Այսքանից հետո գոհունակությամբ ասեմ, որ ՀՀ կառավարությունը, այս սուղ պայմաններում, որոշակի գումարներ է հատկացնում գրահրատարակչական գործի համար, մի հանգամանք, որից օգտվում է նաեւ Հայկական հանրագիտարանի գլխավոր խմբագրությունը: Մեր գրքերի զգալի մասը լույս է տեսնում պետպատվերով: Սակայն խմբագրության մի շարք գրքեր սպասում են հրատարակման, մի բան, որ կարող է տեղի ունենալ նաեւ բարերարի շնորհիվ: Համազգային գործը կարող է կատարվել համազգային ջանքերով եւ համընդհանուր ուշադրությամբ:

Ո՞վ է Կոմիտասի հուշարձանի հեղինակը

«Ազգն» արդեն հաղորդել էր, որ Փարիզում, Շան զ'Է լիզեի մայրուղու եւ Ժան Գուժոն փողոցի միջեւ ընկած տարածքում, Սիմոն Բոլիվարի, Ուինստոն Չերչիլի եւ Շարլ դը Գոլի արձանների հարեւանությամբ տեղադրվելու է Կոմիտասի արձանը: Տեղեկացված էր նաեւ, որ հուշարձանի հեղինակն է քանդակագործ Դավիթ Երեւանցին: Այս փաստն անշուշտ անչափ ուրախալի է ոչ միայն ազգային, այլեւ մշակութային իմաստով:

Ո՞վ է այս արվեստագետը: Պարզելու համար դիմեցինք արվեստաբան Պողոս Հայթայանին:

– Երբ ես իմացա, որ Փարիզի կենտրոնում դրվելու է մեծն Կոմիտասի արձանը՝ հուզվեցի, ասաց նա: Բայց կրկնակի ուրախություն ապրեցի, երբ իմացա, որ հուշարձանի հեղինակն իմ ընկերն է՝ Դավիթ Երեւանցին: Նա 60-ականների մեր հրաշալի սերնդի ներկայացուցիչներից մեկն է: Մինչեւ 1971 թ. Դավիթը ստեղծագործել է Երեւանում, որից հետո փոխադրվել է Փարիզ, ուր եւ մինչ օրս ապրում ու ստեղծագործում է: Սակայն ես ուզում եմ շեշտել, որ նա բնավ չի բացակայում երեւանյան մշակութային կյանքից, ամեն տարի գալիս է իր քաղաքը: Եվ նրա բացակայությունը զուտ արվեստանոցում փակվելու պես բան համարենք: Հայաստանից մեկնած արվեստագետներից շատ քչերին է հաջողվել ունենալ նման հաջողություն, ինչ՝ Դավիթին: Եվ բնավ պատահական չէ, որ Ֆրանսիայի մայրաքաղաքի հեղինակավոր հանձնաժողովը հենց Դավիթ Երեւանցուն ընտրեց որպես հուշարձանի հեղինակ:

Դավիթ Երեւանցին (Բաբայանը) արդեն 61 տարեկան է: 1968-ին ավարտել է Թերլեմեզյանի անվան գեղարվեստի ուսումնարանը: Հեղինակ է հաստոցային, մոնումենտալ-դեկորատիվ ձեւավորումների, մեդալների: Ստեղծագործական նկարագրով բազմանիստ Երեւանցու արվեստը ձեւավորվում է վաղ միջնադարի հայ կերպարվեստի սկզբունքների վերակերտավորմամբ, հուզաշխարհի մաքուր ըմբռնումների համադրմամբ: Երեւանի տարբեր պուրակներում, փողոցներում, զբոսայգիներում իրագործված աշխատանքներից ճանաչում են գտել շախմատի տան դրվագումները (պղինձ, 1970), տիկնիկային թատրոնի (1972, ոսկեփոր պղինձ), «Ղարաբաղի կինը» (1989, դրվագված պղինձ, Կարապի լճի հարեւանությամբ) դեկորատիվ քանդակները: 1971-ից հաստատվել է Փարիզում՝ Դավիթ Երեւանցի անունով: Ֆրանսիական շրջանի աշխատանքներին բնորոշ է օգտագործվող նյութերի բազմազանությունը (մելքիոր, ծենապակի, ոսկի եւ այլն), ոճաձեւային սկզբունքների բյուրեղացումը, թեմաների ընդլայնումը: Երեւանցին մասնակցել է հանրապետական եւ համաշխարհային բազմաթիվ մրցույթների եւ ցուցահանդեսների: Նրա գործերը կան Հայաստանի ազգային պատկերասրահում, Երեւանի ժամանակակից արվեստի, Մոսկվայի Արեւելքի ժողովուրդների, Պրահայի կիրառական արվեստի թանգարաններում, Տրետյակովյան պատկերասրահում եւ բազմաթիվ մասնավոր հավաքածուներում:

– Շուտով Երեւանում բացվելու է Երեւանցու աշխատանքների ցուցահանդեսը, շարունակեց Պողոս Հայթայանը: Եվ համոզված եմ, որ մեր արվեստասերները գեղագիտական մեծ հաճույք կստանան մեր ընկերոջ գործերին ծանոթանալով:

Ս. Գ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԺՊԻՏԸ

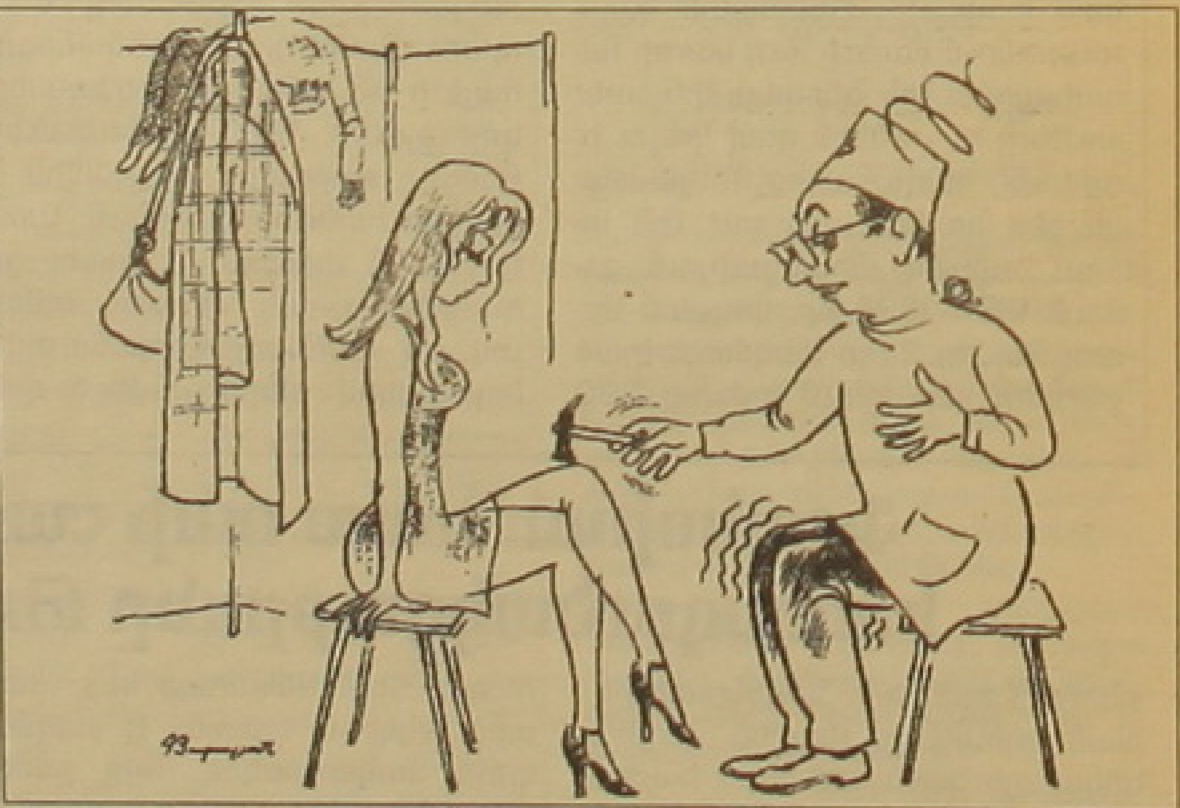

«Էլեկտրաֆիկացիա»...

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Փետրվարի 2

Հայոց տոմարի Հրանդ օրը

Ծնվել են՝

- Մակար Եկմալյանը (1856 թ., Վաղարշապատ), կոմպոզիտոր, խմբավար, մանկավարժ («Պատարագ»):
- Կոստան Զարյանը (Եղիազարյան, 1885 թ., Շամախ), գրող («Տատրագոմի հարսը», «Նավը լեռան վրա»):
- Հովհաննես (Ժան) Ալխազյանը (1881 թ., Վան), նկարիչ:
- Վաղարշ Վաղարշյանը (Վաղարշակ Տեր-Պետրոսյան, 1894 թ., Շուշի), դերասան, ռեժիսոր, ԽՍՀՄ ժող. արտիստ:
- Հրաչյա Քոչարը (Գաբրիելյան, 1910 թ., Բագրեւանդ, գ. Գումլուպուճախ), գրող, հրապարակախոս («Մեծ տան զավակները», «Նահապետ»):

Տարեգրության այս օրը՝

- 1852 թ. Կ. Պոլսում Կարապետ Ութուճյանի խմբագրությամբ լույս տեսավ «Մասիս» պարբերականը:
- 1872 թվականին վախճանվեց արեւմտահայ բանաստեղծ Պետրոս Դուրյանը:
- 1961 թվականին Լենինգրադում վախճանվեց ակ. Հովսեփ Օրբելին:

ՀԵՂԻՆԵ ՂԱՐԱԳՈՒԼՅԱՆ

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձեւը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) կամ (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը /հա/
1	«Բաղնիք» ԱՇՕ	ք. Սիսիան	չի ծավալում	մրցույթ	1294	650	-	-	22.12.00	22.12.00	02.02.01	0.075
2	«Մխոն» ՓԲԸ	ք. Երեւան Գրիբոյեդովի 25	կոնդենսատորային փայլաթիթեղի արտադր.	մրցույթ	417320	82528	330112	418272	28.12.00	28.12.00	02.02.01	13.72
3.	Մարալիկի (Լուսատեխնիկ) ՓԲԸ	Շիրակի մ., ք. Մարալիկ, Շահինյան 1	կենցաղային էլ սարք. արտադր.	մրցույթ	264855	52971	211884	90388	28.12.00	28.12.00	02.02.01	8.3386
4.	«Բերդի ԲՈՒՍ» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ, ք. Բերդ, Մաշտոցի 6	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	30821	25%-ից ավելի	30821	2957	22.1200	31.12.00	05.02.01	1.495
5	«Զանգեզուրտրանսշին» ԲԲԸ	Սյունիքի մարզ, ք. Գորիս, Գալստյան 22	շինարարություն	ԲԱԲ	232841	50%-ից ավելի	147039	88009	22.12.00	31.12.00	05.02.00	2.51
6	«Սեւանի հանգստյան գոտու համալիրսպաս» ՊՓԲԸ	Գեղարք. մարզ, Սեւանի առափնյա գոտի	առեւտուր, սպասարկում	ԲԱԲ	4602	25%-ից ավելի	4602	չունի	22.12.00	31.12.00	05.02.01	1.349
7	«Մեղրու ԲՈՒՍ» ԲԲԸ	Սյունիքի մարզ, ք. Մեղրի, Անդրանիկի 37	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	30575	25%-ից ավելի	30475	2666	22.12.00	31.12.00	05.02.01	0.6
8	«Մասիսի ստոմատոլոգիական պոլիկլինիկա» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Մասիս, Դպրոցականների 5	բուժսպասարկում	մրցույթ	14900	7450	14900	1763.6	22.10.00	22.12.00	06.02.01	0.07
9	«Վեդու ստոմատոլոգիական պոլիկլինիկա» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Վեդի, Պուշկինի 14	ստոմատոլոգ. ծառայություն	մրցույթ	9077	2269	9077	1242	22.12.00	22.12.00	06.02.01	-
10	«Լեռնագործ» ՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Քարկոպ,	շին. իրերի արտադրություն	մրցույթ	49490	9898	39592	28908.9	22.12.00	22.12.00	09.02.01	16
11	«Գորիսի ԲՈՒՍ» ՊՓԲԸ	Սյունիքի մարզ, ք. Գորիս, Առաքելյան 30	բեռնաուղեւորափոխադրում	մրցույթ	64798	16200	64798	7073	22.12.00	22.12.00	09.02.01	1.7
12	«Գյումրի ավտոնորոգում» ՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի, Փանյան 1	տրանսպորտի նորոգում	մրցույթ	77165	15433	61732	4048	28.12.00	28.02.00	13.02.01	3.1
13	«Վարդենիսշին» ՓԲԸ	Ք. Վարդենիս Լեռնագործների 18	շինվերանորոգման աշխատանք	մրցույթ	16707	3341	13365	4909	28.12.00	28.12.00	13.02.01	-
14	«Սեփական արտադրական բազա» ԱՇՕ	Տավուշի մարզ, ք. Հաղարծին	չի ծավալում	մրցույթ	2042	1021	-	չունի	28.12.00	28.12.00	16.02.01	0.82
15	«Արտադրական մակերեսի վերակառուցում» (փակ շուկա) ԱՇՕ	Տավուշի մարզ, ք. Դիլիջան	չի ծավալում	մրցույթ	294	294	-	չունի	28.12.00	28.12.00	16.02.01	0.28
16	«Թիվ 2 արտադրական մակերես» ԱՇՕ	Տավուշի մարզ, ք. Հաղարծին	չի ծավալում	մրցույթ	700	-	-	չունի	28.12.00	28.12.00	16.02.01	3.5
17	«Կոշիկի «Արաքս» ֆաբրիկա» ԲԲԸ	ք. Երեւան, Միկոյան փ. 13	կոշիկի արտադրություն	մրցույթ	236711	30161	-	39798	25.01.01	25.01.01	02.03.01	1.8
18	«Լուծարված «Արթիկի հացաընդունում» ՊՓԲԸ-ի գույք	ք. Արթիկ, Գորկու 1	-	մրցույթ	40770	6120	-	չունի	25.01.01	25.01.01	06.03.01	1.87
19	«Լուծարված «Վանաձորի «Հաց» գործարանի =2 արտադրամաս» ՊՓԲԸ-ի գույք	ք. Վանաձոր, Աղայան 73	-	մրցույթ	7739	3870	-	չունի	25.01.01	25.01.01	06.03.01	0.2
	ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ											
20	«Ապարանի ԲՈՒՍ» ՊՓԲԸ	Արագածոտնի մարզ, ք. Ապարան, Գայի փ.1	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	38181	50%-ից ավելի	38181	13279	-	-	-	0.77
21	«Ստեփանավանի ԲՈՒՍ» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Ստեփանավան, Բաղրամյան 145	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	62735	50%-ից ավելի	62735	1644	-	-	-	1.7
22	«Ջերմուկի ԲՈՒՍ» ՊՓԲԸ	Վայոց Ձորի մարզ, ք. Ջերմուկ	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	62046	25%-ից ավելի	62046	4730	-	-	-	2.4
23	«Արթիկի ԲՈՒՍ» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ, Գործարանային 2	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	99288	25%-ից ավելի	99288	3578	-	-	-	3.1
24	«Աղանծուտ» ՊՓԲԸ	Սյունիքի մարզ, գյուղ Տաթեւ	էլեկտրոն. սարք. արտադրություն	ԲԱԲ	5654	25%-ից ավելի	5654	179	-	-	-	0.2355
25	«Արեւ» ՓԲԸ	Արագածոտնի մարզ, ք. Ապարան, Գայի 20	էլ. սարքերի արտադրություն	ԲԱԲ	39251	25%-ի չափով	39251	23073	-	-	-	3.85
26	«Աբովյանի ԲՈՒՍ» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, գ. Մայակովսկի	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	109616	50%-ի չափով	109616	29062	-	-	-	2.8
27	«Երեւանի թ. 3 բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	ք. Երեւան, Արցախի 34	բեռնափոխադրում	ԲԱԲ	23530	50%-ի չափով	23530	582	-	-	-	1.997
28	«Հայկահույք» ՊՁ, թիվ 11 խանութ ԱՇՕ	ք. Երեւան, Աճառյան փողոց	չի ծավալում	ուղղակի վաճառք	1200	-	-	չունի	-	-	-	0.22
29	«Վանաձորի հյուրանոց» ՊՓԲԸ	Լոռվա մարզ, ք. Վանաձոր Մաշտոցի 1	հյուրանոցային սպասարկում	մրցույթ	14006	25%	-	2634.4	-	-	-	0.275
30	«Զվարթնոց» ՓԲԸ պետական բաժնեմաս	Արմավիրի մարզ, ք. Էջմիածին Շրջանային 5	էլսարքավորումների արտադր.	մրցույթ	51394	25%	-	37276	-	-	-	1.2
31	«Անիպեմզա կոմբինատ» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, գյուղ Անիպեմզա	շինանյութերի արտադրություն	մրցույթ	30558	50%	-	1296	-	-	-	13
32	«Հատիս» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան, Սեւանի 11	էլեկտրոն. սարք. արտադրություն	ԲԱԲ	10788		3480	6986	-	-	-	10
33	«Կիլիկիա» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան, Սեւանի 11	շին. իրերի արտադրություն	ԲԱԲ	1722.2		1016	1304	-	-	-	0.63
34	«Վան» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան, Սեւանի 11	սպառման ապրանքների արտ.	ԲԱԲ	3300		660	16429	-	-	-	0.75

Մասնավորեցման Ծրագիր Հայաստանի Հանրապետությունում

Privatization Project In the Republic of Armenia

Հապավումներ. ԲԱԲ-բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒՍ-բեռնաուղեւորաավտոտրանսպորտային, ԱՇՕ-անավարտ շինարարության օբյեկտ:

Ազատ բաժանորդագրությամբ եւ մրցույթով մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոններ՝ հետեւյալ հասցեներով՝ ք. Երեւան, Սայաթ-Նովա 8, Մաշտոցի 42ա, հեռ. 58 79 83, 56 02 64, 52 15 60:

Լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության մասնավորեցման գլխավոր վարչություն, Երեւան, Կառավարական տուն 2, (հեռ. 56 29 33, 52-37-15, 56 33 42, ինտերնետային էջ. http://www. privatization.am,tender@arminco.com/:

Հայտարարության նպատակը գովազդն է, պաշտոնական տեղեկագրերը հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» եւ «Ժամանակ» օրաթերթերի հատուկ թողարկումներում: Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ եւ պատրաստ է այն քննարկել շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ:

Web site http://www.privatization.am

Հետեւեք ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության հայտարարություններին

Թուրքիան առաջարկում է ՆԱՏՕ-ին Ստամբուլում ստեղծել արագ հակազդման ուժերի տարածաշրջանային շտաբ

ԱՆԿԱՐԱ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայի զինված ուժերի հրամանատարությունը դիմել է ՆԱՏՕ-ին Ստամբուլում դաշինքի արագ հակազդման ուժերի (ԱՀՈՒ) տարածաշրջանային շտաբի ստեղծման առաջարկությամբ, որի պատասխանատվության գոտու մեջ կմտնեն Բալկանները, Կովկասը եւ Միջին Ասիան: «Մեդիա-պրեսի» հաղորդման համաձայն, հնարավոր մարտական խնդիր է նշվում նաեւ Բաքու-Ջեյհան նավթատարի պահպանությունը: ԱՀՈՒ կազմի համար Թուրքիան պատրաստ է հատկացնել 3-րդ եւ 4-րդ բանակային կորպուսները: Վերլուծաբանների կարծիքով, դեպքերի նման զարգացումը կարող է առաջացնել ռուս քաղաքական գործիչների եւ զինվորականների հատուկ մտահոգությունը, չէ որ թուրքական բանակում հոյակապ զինված, մարզված, մարտական գործողություններում կոփված 600 հազար զինվորներ ու սպաներ են, 4200 տանկ, 3500 մարտական զրահամեքենա, 4300 հրանոթ ու ականանետ, 750 ինքնաթիռ, 16 սուզանավ: Այժմ սկսվում է բանակի արդիականացման ծրագիրը, ուր երկիրը պատրաստ է ներդնել 150 մլրդ. դոլար: 2001 թվականին ռազմական արդյունաբերության դեպարտամենտը մտադիր է կառուցել (արտասահմանյան ֆիրմաների աջակցությամբ) 145 հարվածային ուղղաթիռներ եւ երրորդ սերնդի 1000 տանկ, ինչպես նաեւ ԳԴՀ-ից գնել «Բարբարոս» դասի 5 ֆրեգատ, «Պրեվեզ» տեսակի 6 դիզելային սուզանավ, առափնյա պահպանության 12 կատեր:

Ռուսական էլեկտրոնային ԶԼՄ-ների հրապարակումների համաձայն, ամբողջ վերոշարադրյալը վկայում է հարաճուն ամբիցիաների, այն դերակատարության ծրագրման մասին, որ Թուրքիան մտադիր է խաղալ եվրոպական մեծ քաղաքականության մեջ: Թուրքիայի գլխավոր շտաբի պետ, գեներալ Քըվրըքօղլուն գտնում է, որ իր երկիրը «ՆԱՏՕ-ի մյուս անդամներից ավելի մոտ է գտնվում անկայուն եւ ճգնաժամային տարածաշրջաններին եւ այդ իսկ պատճառով պետք է խաղա տարածաշրջանային զսպիչ գործոնի դեր»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Խոլերայի վտանգ Հնդկաստանում

ԴԵԼԻ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հնդկաստանի Գուջարաթ նահանգի երկրաշարժից ավերված Բհուջ քաղաքում խոլերայի բռնկում է նշվել, հայտնել է ոչ կառավարական բարեգործական կազմակերպության մի բժիշկ, որն այցելել է այս շրջան: Նրա ասելով, քաղաքի դաշտային հոսպիտալում արդեն մի քանի հիվանդ կա:

Ինչպես հաղորդում է Հնդկաստանի ռադիոն, Գուջարաթ նահանգում տեղի ունեցած երկրաշարժի հետեւանքով, ըստ նախնական գնահատման, անօթեւան է մնացել շուրջ կես միլիոն մարդ:

Ինտերնետում աշխատող ընկերությունները հսկայական վնասներ են կրում

ԼՈՆԴՈՆ, 1 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինտերնետում աշխատող եվրոպական ընկերությունները իրենց կորպորատիվ արժեքով ավելի քան 100 միլիարդ դոլար են կորցրել 2000 թվականի վերջին երեք ամսում: Նրանցից ներդրողների միջոցների արտահոսքը ոչ միայն շարունակվում է այժմ, այլեւ ուժեղանում: Դրա հետեւանքով կործանման եզրին են հասցված ինտերնետի 23 առաջատար ընկերություններ, որոնց բաժնետոմսերը գնանշվում են եվրոպական ֆոնդային շուկայում:

Այս տեղեկությունները այսօր հայտնի են դարձել Լոնդոնի Սիթիի ֆինանսական շրջանակներում: Իրենց մասշտաբներով համանման, բայց ավելի նշանակալից երեւույթներ են տեղի ունենում ներկայումս նաեւ ԱՄՆ-ում:

Մասնագետները իրավիճակը գնահատում են որպես «ողբերգական»: Նրանց հաշվումներով, առաջիկա հինգ տարում ինտերնետի ներկայումս գոյություն ունեցող ընկերությունների 75 տոկոսը կանհետանա:

YEREVAN–PARIS–LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ–ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ–ՓԱՐԻԶ–ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ
«Սաբերատուր-Սեւան»
ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով

ARMENIAN AIRLINES swissair KLM BRITISH AIRWAYS АЭРОФЛОТ

տրանզիտ քաղաքներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ:
Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը

- Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում
- Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում
- Բժշկական ապահովագրություն

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

Աշխատանքի առաջարկություն

ԱՄՆ ՔԵԸՐ միջազգային կազմակերպության հայաստանյան մասնաճյուղի Գյումրու գրասենյակը դիմումներ է ընդունում գրասենյակի վարչական ղեկավարի թափուր տեղի համար:

Պարտականություններն են՝

1. Ցուցաբերել ակտիվ ադմինիստրատիվ/կազմակերպչական աջակցություն ՔԵԸՐ-ի ծրագրերի արդյունավետ իրականացման գործում:
2. Հսկել գրասենյակի ֆինանսական հաշվետվությունները՝ համապատասխան ՔԵԸՐ կազմակերպության դոնորների պահանջներին:
3. Ապահովել տեղեկատվական սիստեմ ծրագրերին եւ ծրագրերին աջակցող օղակների անխափան աշխատանքների համար:
4. Հսկել գրասենյակի կադրերի պատրաստվածությունը՝ զարգացնելով աշխատակիցների պրոֆեսիոնալ ունակությունները:
5. Ապահովել ուղղակի հսկողություն գրասենյակի այն աշխատակիցների գործունեության վրա, ովքեր պատասխանատու են աջակցելու վարչական, գնումների, ինֆորմացիոն համակարգի, կադրերի եւ ֆինանսական հարցերում:
6. Կառավարել արտաքին հարաբերությունները:
7. Որպես բարձրագույն կառավարման օղակի անդամ ապահովել ՔԵԸՐ Կովկասի երկարաժամկետ ռազմավարական ծրագրի իրականացումը:

Թեկնածուից պահանջվում է՝

- Բարձրագույն կրթություն վարչական կամ հասարակական կառավարման բնագավառում,
- Տեղական կամ միջազգային հումանիտար կազմակերպություններում աշխատանքի մինիմում երեք տարվա փորձ,
- Անգլերեն, հայերեն եւ ռուսերեն լեզուների գերազանց իմացություն,
- Հաղորդակցվելու գերազանց ունակություններ,
- Համակարգչից օգտվելու գերազանց իմացություն/Word, Excel:

Հետաքրքրված անձինք կարող են ինքնակենսագրական տվյալները ներկայացնել ԱՄՆ ՔԵԸՐ միջազգային կազմակերպության կովկասյան գրասենյակ հետեւյալ հասցեով՝ Տաբիձե 10ՕT փողոց, Թբիլիսի, Վրաստան, ոչ ուշ, քան 2001 թ. փետրվարի 11-ը, էլ. փոստ: Tamuna-Tsanava@care.org.ge

ԿԵՐԱՄԻԿԱ

Ուշադրություն դարձրեք հյուրանոցների լողասենյակի նորոգմանը

Միգուցե այստե՞ղ է Ձեր բիզնեսի հաջողությունը

«Կերամիկա» ընկերությունը Քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն ընդունելու 1700 ամյակին նվիրված տոնակատարությունների կապակցությամբ հյուրանոցային շինարարությամբ զբաղվող կազմակերպություններին բացառիկ հատուկ գներով առաջարկում է լողասենյակի նորոգման համար անհրաժեշտ ամբողջական տեսականի.

կերամիկական սալիկներ, կերամիկական գրանիտ, ծորակներ, սանիտարական կերամիկա, լողախցիկներ, կախովի առաստաղներ, հատուկ սոսինձներ, ջրատաքացուցիչներ, հայելիներ եւ հավելյալ պարագաներ

Դիմե՛ք մեզ, եւ մենք կանենք ամեն ինչ, որպեսզի կարողանաք ըստ պատշաճի ներկայանալ մեր հայրենակիցներին:

Հեռ. 61-63-00; Ֆաքս. 62-65-37; 52-94-49
E-mail: imex–m@mbox.intarnet.com

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷՋՄԻԱԾԻՆ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ
ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐՄԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՄՐՑՈՒՅԹ
ԱՍՏՎԱԾԱՄՈՐ ՊԱՏԿԵՐԻ

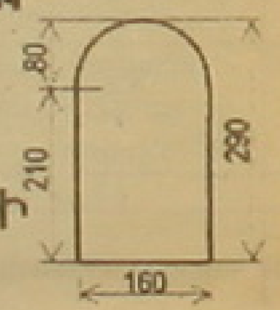

Հայտարարվում է մրցույթ Երեւանի Նորակառույց Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր եկեղեցու Սուրբ սեղանի վրա զետեղվող Աստվածամոր եւ մանուկ Հիսուսի պատկերը նկարելու համար:

ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

1. Չափսերը՝ 160 սմX290 սմ, վերեւի մասը կամարաձեւ (80 սմ շառավղով) համաձայն վերը ցուցադրված գծագրի:
2. Տեխնիկան՝ յուղաներկ կտավի վրա:
3. Ոճը՝ հայկական:
4. Հայկական եկեղեցիների Սուրբ սեղանի պատկերը մանրամասնությունների եւ կոմպոզիցիաների տեսակետից ունի յուրահատուկ պայմաններ: Նույնը ստանալու համար խնդրվում է դիմել Մայր եկեղեցու շինղեկավարման գրասենյակ, որը գտնվում է մայր եկեղեցու շինհրապարակում, մուտքը՝ Երվանդ Քոչար փողոցից:
5. Մրցույթի համար ներկայացվելիք նյութը պետք է լինի վերջնական պատկերի 1/4-րդ մասշտաբով, այսինքն՝ 40 սմX72,5 սմ, կամարի շառավիղը՝ 20 սմ, յուղաներկ կտավի վրա տեխնիկայով:
6. Մրցույթի նյութերի հանձնման ժամկետը հինգշաբթի, մարտի 15-ը, 2001 թ., ժամը 16:00-ին: Վայրը՝ Մայր եկեղեցու շինղեկավարման գրասենյակ, վերը նշված հասցեում:
7. Ներկայացնել նաեւ մեկ էջից բաղկացած արվեստագետի համառոտ կենսագրությունը եւ 3 լուսանկար՝ նրա նախապես կատարած, այս մրցույթի բնույթին համընկնող աշխատանքներից:
8. Նշանակվում են հետեւյալ մրցանակները. առաջին տեղը՝ 1.000, երկրորդ տեղը՝ 300, երրորդ տեղը՝ 200 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ: Մրցանակ շահողների ներկայացրած նյութերը կպատկանեն Մայր աթոռին:
9. Մրցույթում ընտրված նկարիչը, որը պարտադիր չէ, որ առաջին տեղը գրավող նկարիչը լինի, վերջնական կտավը պատրաստելու համար, ի դիմաց հոնորարի եւ նյութածախսերի, կստանա 5.000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ:

Հավելյալ տեղեկությունների համար խնդրվում է դիմել 54.33.32 եւ 54.38.84 հեռախոսահամարներով:

@rminco Global Telecommunications Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Պատվեր 1384 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 1. 02. 2001 Գինը՝ 100 դրամ